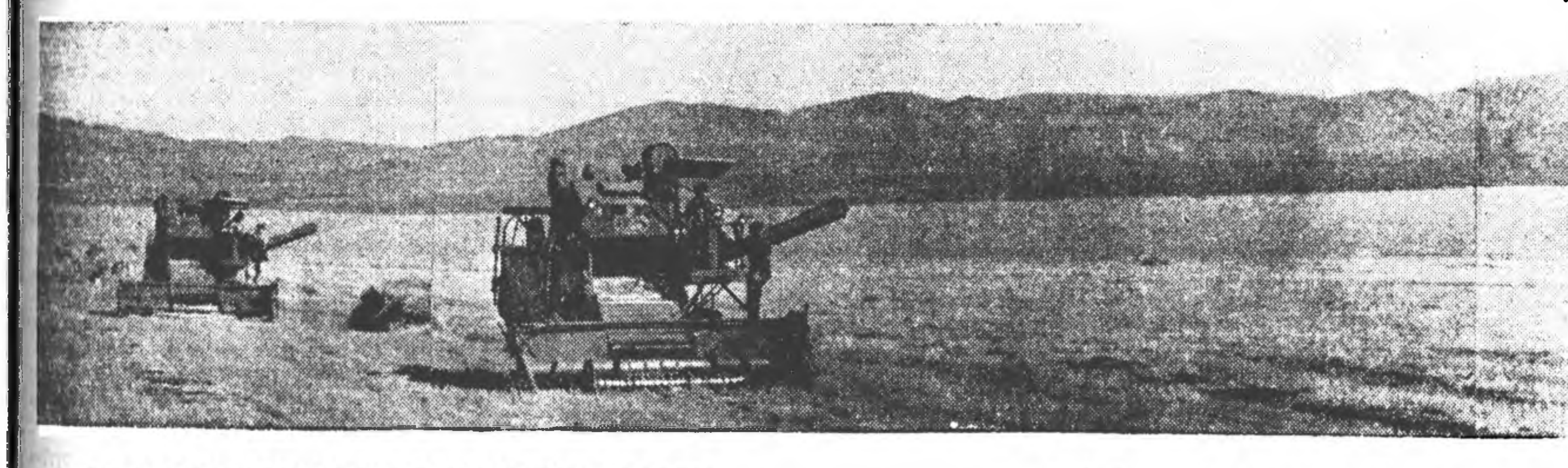
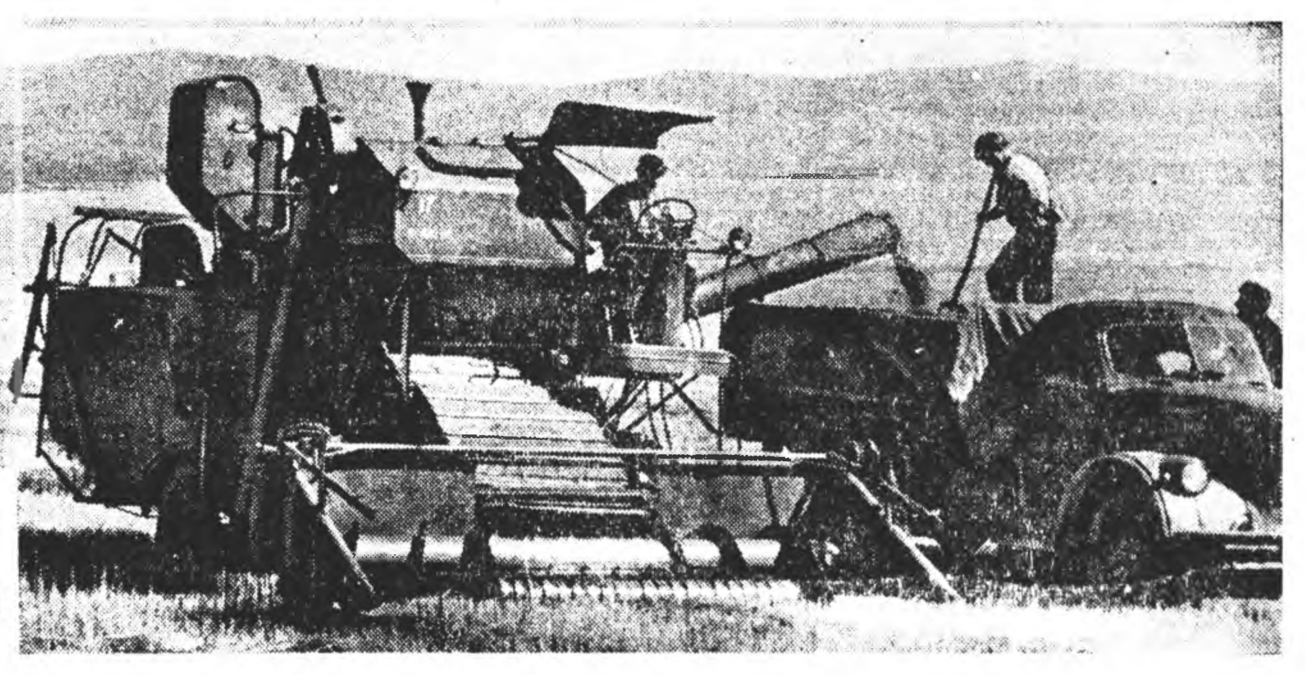
ҮРГЭН ДЭЛИСЭ, ЭРХИМ ШАНАР

Иимэ эрилтэ таряашан бүхэнэй урда мүнөөдэр табигдана

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 205 (10573) | 1964 оной августын 29, суббото | Сэн 2 мүнгэн

Мухар-Шэбэрэй управлениин «Коммунизм» колхозой механизаторнууд энэ жэлдэ баян ургаса хуряажа байна. 3750 гектар шэнисын поли дээрэһээ га бүриин 16—17 центнер тарян абтахаар хараалагдана. Зураг дээрэ: колхозой түрүү комбайнернууд Изот Олейников, Федор Иванов, Дмитрий Поломошнов гэгшэдэй агрегадууд баалнуудые суглуулан сохижо байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БУЛТАДАА НЭГЭЛ ЗОРИЛГОТОЙБДИ

Буряадай автомобильна транспортын управлениин ажахынуудай жолоошод, заһабарилгын хүдэлмэришэд, инженер, техничүүд болон алба хаагшадай социалис уялга

Республикымнай колхоз, совхозуудай ажалшад энэ жэлдэ 7,5 миллион пүүдһээ бага бэшэ орооһо таряа, 17.400 тонно хартаабха, 16.200 тонно овощ, 22.500 тонно саахарай свёкло гүрэндэ худалдаха социалис уялга абаба. «Хүдөө ажахын продукци түргэнөөр элбэгжүүлхын тулада үтэгжүүлгэ ехээр хэрэглэһэнэй, газар уһалалгые үргэдхэн һайжаруулһанай, ажалаа үргэлжэдэнь оньһожоруулһанай, эрдэм ухаанай болон түрүү дүй дүршэлэй түйлалтануудые нэбтэрүүлһэнэй үндэһөөр хүдөө ажахын үйлэдбэрииe ашаг ехэтэй болгохо тухай» КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленумэй шиидхэбэрииe, мүн республикынгаа хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй абаһан социалис уялгаяа бодотоор дүүргэхэ хэрэгтэнь өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулалсаха гэжэ бидэнэр, Буряадай автомобилистнүүд, шиидээбди. Хүдэлмэришэншье, таряашаншье нэгэл һанал бодолтой—Эхэ оромнай, манай арад баян дэлгэр байдалтай болог лэ гэһэн бодолтой гээшэ!

Байгша ондо 1.300 мянган тонно хүдөө ажахын ашаа, тэрэ тоодо 7 миллион пүүд орооһо таряа, 350 мянган тонно силос, 20 мянган тонно овощ, хартаабха, свёкло, шэрэхэ гэһэн уялга бидэнэр абабабди. Тиихэдэ таряа тушаалгын пунктда орооһо зөөжэ байһан транспортын хүдэлмэрииe часай графигай ёһоор эмхидхэхэбди.

20 километрэй газарһаа ашаа шэрэхэдээ, автомобиль бүхэнэй бүтээсэ дунда зэргээр иимэ болгохо: «ГАЗ-51» автомашинаар—20 тонно, «Урал-355» машинаар—24 тонно, «ЗИЛ-585» машинаар—28 тонно, «ЗИЛ-164» машинаар 32 тонно ашаа шэрэжэ болохо гэжэ тодорхойлнобди. Орооһо таряа болон бусад продуктнуудые богони болзор соо, гээлтэ хоролтогүйгөөр шэрэхэ гээшэ манай зорилго мүн.

Түрэл Эхэ оронойнгоо алдар соло, хүсэ шадалые арьбадхаха, коммунизмын материально-техническэ үндэ һуури байгуулха хэрэгтэ хубитаяа оруулая!

Энэ уялга Буряадай автоуправлениин эдэбхитэдэй, ажахынуудай коллективүүдэй суглаан дээрэ баталан абтаба.

Манай управлениин колхоз, совхозууд энэ жэлдэ таряа хуряалгаяа эмхитэйгээр ябуулжа байнхай. Һүүлэй мэдээгээр управлениин ажахынуудта 25 мянгаад гектар тарян хадагдажа, хуряалга хахадлаа.

Механизаторнууд болон таряашадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Баргажанай совхозойхид түрүүлжэ ябана. Эндэ таряа хуряаха түсэб 57,6 процент дүүргэгдээ. Сувын фермын солото комбайнернууд Геннадий Фадеев, Михаил Капаров ажалай ульгэр жэшээ харуулна. Геннадий Фадеев баал суглуулан сохижо ябахадаа, 36 час соо 35 гектар хуряаһан байна.

Хурамхаанай совхозой механизаторнууд баһал түрүү зэргэдэ. Энэ совхозой Хүнтэйн гурбан бригадын дундаһаа коммунист Александр Савельевич Зверковой хүтэлбэрилдэг ажахын тоосоото тракторно-тарян ажалай бригада эрхимлэнэ. Энэ бригада хабарай тарилгыншье үедэ совхозой дирекциин, парткомой дамжуулгын Улаан туг ходо барижа гараһан һаа, мүнөө ургаса хуряалга дээрэшье түрүүлжэ, Улаан тугта хүртөө. Эдэнэр таряа хадалгаяа үглөө мүнөө дүүргэжэ, хуряалгынгаа задада сентябриин 1 болотор гараха хүсэлтэй.

МИЛЛИОНОЙ ТООДО

ХЯАГТА. (Телефоноор абтаба). Таряа хуряалгын дэлисэ улам эршэдэнэ. Управлениин ажахынууд хадагдаһан баалнуудаа суглуулан сохижо, орооһо таряа гүрэндэ худалдажа эхилһээр нилээд болобо. Августын 27-ной байдалаар 36.406 центнер гэхэ гү, али 218 мянга 436 пүүд тарян гүрэндэ тушаагдаа.

Байгша ондо 1 миллион пүүд таряа тушааха уялгаяа хяагтынхид амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Һүүлэй үедэ гүрэндэ таряа тушаалга түргэдөө. Жэшээлхэдэ, «Родина» колхоз хараалһан түсэбөө 55 процент дүүргэээ. Бүхы дээрээ 6100 гаран центнер таряа гүрэндэ тушаагаа.

Һаяхан эндэ 10 хоногой хүдэлмэриин дүн гаргагдажа, түрүү ябаһан бригадануудтань дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба. Бригада хоорондын мүрысөөндэ тракторно-тарян ажалай 1-дэхи бригадынхид (бригадирынь Н. И. Агафонов) түрүү һуури эзэлжэ, колхозойнгоо правлени, партийна комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртөө юм. Ажалай түрүүшүүлшье үдэр бүри олошорно. Колхозой механизатор Матвей Колобов «СК-3» комбайнаар 10 үдэр соо 170 гектарай баал суглуулан сохёо. Залуу тракторист Виктор Ткачев гурбан үдэр соо 194 гектар таряа хадаа. Энэ бригадынхид таряа хуряалгын хажуугаар намарай паар хахалжа, ерэхэ жэлэйнгээ ургасада бэлдэжэ эхилэнхэй.

Погранична совхозой ажалшад таряа тушааха түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Мүнөө эндэхид хараалһан түсэбэйнгөө гурбанай нэгэ хубиие гэхэ гү, али хамта 5 мянга гаран центнер таряа тушаагаа. Ноёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 7 мянган центнер орооһо гүрэнэй амбаарта оруулба.

В. ЖАРКОЙ.

ХУРЯАЛГА ХАХАДЛАА

Хуряалга дээрэ энэ бригадын эрхим комбайнернууд Пансак Очиров, Очир Раднаев гэгшэд «СК-3» комбайнаар ажаллаха зуураа, тус тустаа 250 гектар таряа амяарлан хадаад, 50—50 гектарай баал суглуулан сохинхой.

Ажахын тоосоото бригадынхидай ургаса яһала һайн. Тэдэнэр шэнэ ургасынгаа дээжэ—2500 центнер бэлэдхэлэй пунктда оруулжа, түсэбөө дүүргэхэ дүтэлөө. Таряа зөөлгэдэ жолоошон Анатолий Кориков ажалай жэшээ харуулба. Тэрэ «ЗИЛ-150» автомашинынгаа хойно үшөө тэргэ шагтагалжа, нэгэ эрьесэ хэхэдээ, 3,5 тоннын оронде 7 тонно таряа абаашана. Энэ жолоошон комбайнуудай зогсожо байха үедэ—үглөөгүүр эртэ, үдэшэлэн орой бэлэдхэлэй пунктда ошоно, үдэрынь поли дээрэһээ таряа зөөнэ.

Тус совхозой Иван Телятниковай бригада таряа хуряалгаяа баһал урагшатайгаар ябуулна. Комбайнер Николай Колмаков түрүүшынхеэ «ЖВН-10» жаткада һуубашье, 300 гектар хадажа, «СК-3» комбайнаар 200 гектарай баал суглуулан сохёод байнхай. Энэ комбайнер зарим үдэртэ 70 гектар хүрэтэр таряа хадана. Хэрбээ энэ комбайнер нёдондо 850 гектар таряа хуряажа, совхоз доторoo чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байбал, байгша ондо 900 гектарта хүргэхэ уялга абанхай.

Ургаса хуряалгын хурданаар ябуулагдажа байһанай ашаар Хурамхаанай совхоз гүрэндөө 6 мянган центнер таряа тушаажа, абаһан уялгаяа хахадлаа тооной.

Эдэ түрүүшүүлһээ Дэрээнэй совхозойхидшье хожомдоногүй. Нүхэр Бураловай ударидадаг тракторно-тарян ажалай бригада горох хуряажа дүүргээд, 1500 га таряа амяарлан хадаад, 800 гектарай баал суглуулан сохинхой. Мүнөө комбайнууд сэхэ хуряана.

«Комбайнай һүүлээр — плуг» гэһэн уряа управлениин ажахынуудта үргэнөөр дэмжэгдэнэ. Жэшээнь, нүхэр Бураловай бригадынхид 200 гаран гектар намарай паар хахаланхай. Энэ хүдэлмэридэ 6 трактор түхэреэн сүүдхэдэ таһалгаряагүй ябана. Тракторист Даша Батуев «ДТ-54» тракторaар 50 гектар, Аюша Цыденов «С-100» тракторaар 70 гектар намарай паар элдүүрилээд байна. Управлениин ажахынуудта 2 мянгаад гектар намарай паар хахалагдаба.

М. ЯКОВЛЕВ,
«Баргажанай үнэн» газетын редакторай орлогшо.

ШЭНЭ АРГА ХЭРЭГЛЭЭД

«Авангард» колхозой 1-дэхи комплексно бригадада горох хуряагдажа дүүрэбэ. Эндэ ургуулагдаһан горохые комбайнер Владимир Щербаков хүдэлмэриин 5 үдэртэ хадаа. «СК-3» комбайнда «ЖБА-3,5» түхэлэй жатка тодхоод, зарим үдэрнүүдтэ 18 гектар хүрэтэр хадаһан байха юм.

Горохой баалнуудые суглуулан сохилгодо комбайнернууд Семен Жилкин, Василий Попов гэгшэд ажаллаа. Эдэнэр үдэр бүри халаанайнгаа даалгабарииe үлүүлэн дүүргэжэ, богонихон болзорто хуряалгаяа дүүргээ.

«Авангард» колхоз августын 19-һөө эхилжэ гүрэндөө таряа тушаажа захалаа. Автомашинын жолоошон Иннокентий Щербаков халаһаа урид бэлэдхэлэй пунктда таряа абаашажа, түрүүшын квитанци абаба.

Таряа хуряалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаһан «Восход» колхозой механизаторнууд управлени доторoo мүрысөөндэ шалгаржа ябана. Энэ колхоздо наран сэсэг хуряагдажа абтаа. Хамта 150 гектар таригдаһан юм. Комбайнернууд Иван Калашников, Георгий Петров, Кондрат Русин гэгшэд наран сэсэг дүүргэмсээрээ кукуруза хуряажа эхилэнхэй. Эдэнэр 145 гектарта таригдаһан кукурузаяа хүдэлмэриин 10 үдэртэ хуряахаар хараална.

Энэ жэлдэ тус колхоздо траншей соо силос дарагдана. Урдань милл газар дээрэ дарагдажа абтадаг байһанаа болигдоо бшуу. Мүнөө үедэ хадагдаһан кукуруза мочевинэтэй холигдожо, силостэ дарагдана. Ерэхэ үбэлжэлгэдэ ниитын малда хүсэд хүрэхэ нэмэлтэ тэжээл бэлдэгдэхэ байна.

Б. ЗОНХОЕВ.
Улаан-Үдын управлени.

СОЛОТОЙШУУЛ

Энэ жэлдэ 2000 гектар орооһото ургамалнуудые хуряаха зорилго Үдын совхозой 3-дахи фермын механизаторнууд табинхай. Тэдэнэр хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн ажалаа бүтээсэтэйгээр эмхидхэнэ.

Совхозой тракторист Нима Бадмаев «ЖБ-4,6» жаткаар 400 гектар таряа хадаха гэжэ шиидээд, Табхар гэжэ газарта ажаллажа байна. Халаанайнгаа даалгабарииe хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэһэн комбайнернууд Раяс Разисов, Шираб Дабаев гэгшэд мүн лэ һайнаар хүдэлнэ.

Энээнэй хажуугаар тус фермэдэ силос даралга эмхитэй һайнаар ябуулагдана. Таримал ногоон сабшагдажа, ниитын адууһа малда түрүүшын хэдэн зуугаад тонно силос дарагдаа.

Н. ХАЗУЕВ.
Хори.

ГОЛОДОҺО ГАРГАГШАДЫЕ ХЭҺЭЭХЭ

Таряа хуряалга дээрэ голодоһо гаргаха ябадал Хяагтын үйлэдбэриин управлениин «Дружба» колхоздо заншал болошонхой. Жэлһээ жэлдэ энэ ажахыда орооһо тарян ехээр гээгдэжэ хосордог. Иимэ ушар нёдондошье үзэгдөө, мүнөө жэлдэшье дабтагдана. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ партийно-гүрэнэй хиналтын бүлэгэйхид таряа хуряалга дээрэ гээлтэ ехэ гараа гэжэ элирүүлһэн. 2-дохи отделениин эрхилэгшэ Ц. Дамбаев, бригадир Г. Д. Банзаракцаев, складые даагша Дампилов гэгшэд арадай сүүдээр хэһээгдэжэ, 3 мянга шахуу түхэригэй гарза колхоздо оруулһанаа бусааһан, хэһээлтын лагерьта ошоһон байха.

Энээн дээрэһээ тус колхозойхид шухала тобшолол хэхэ байгаа. Теэд тиимэ юумэн үзэгдэнэгүй. Байгша ондо энэ колхоздо орооһо тарянай гээлтэ баһал айхабтар ехэ. Һаяхан тус колхоздо партийно-гүрэнэй хиналтын комитедүүдэй инспекторнууд, мүн хиналтада туһалха колхозой бүлэгэй гэшүүд хуряалгын шанарые шалгажа үзөөд, иимэ баримтануудые элирүүлээ.

3-дахи отделениин комбайнернууд В. И. Игумнов, М. В. Игумнов гэгшэд яаралтайгаар хүдэлнэбди гэжэ метр шахуу үргэн хадагдаагүй далан үлөөжэрхиһэн, һайса тааруулагдаагүй комбайнаар ажаллажа, һолоомонтой хамта орооһо ехээр гаргаһан.

1-дэхи отделениин эрхилэгшэ А. В. Вавилкин, бригадир И. М. Воробьев гэгшэдэй хиналта һулаар табиһан дээрэһээ комбайнернууд Георгий Григорьев Иван Кожевников хоёр 25 сантиметр хүрэтэр үндэрөөр хадажа ябаа. Тэрэнэй урдаһаа набтараар ургаһан шэниисын олон хоолос хуряагдангүй үлэшоо. Мүн комбайнаа хэтэрхы түргэнөөр ябуулһан дээрэһээнь тарян хүсэд сохигдонгүй гарашаһан байха юм.

Палати гэжэ газарта баал суглуулан сохижо ябаһан комбайнернууд Кожевников, Серебренников гэгшэд таряалангай дүрбэлжэн метр бүхэндэ 80 хоолос гээһэн байба. Энэмнай айхабтар ехэ гээлтэ! Зүгөөр орооһо тарян гансахан баал суглуулан сохиходо гээлтэдэ ороно бэшэ, мүн таряа амяарлан хадахада гарана. Эндэ тэндэ хадагдаагүй далан, комбайн, тракторaар дарагдаһан тарян харагдана. «Бидэнэртэ нормоёо дүүргэхэ хэрэгтэй, тиимэһээ агрегадуудаа түргэнөөр ябуулнабди» гэжэ эдэ комбайнернууд һэнгэргүйгөөр харюусана.

Комбайнер Доржо Улаханов баал суглуулан сохиходоо, лафетчигүүд Пузырев, Колесников гэгшэд таряа амяарлан хадахадаа, 8 гектар дээрэ ургасынгаа 20 процентые гээһэн байна.

Иимэ шанар муутайгаар ажаллажа байһан баримтануудые үшөөшье үргэлжэлүүлхээр. Энээндэ хэн зэмэтэй гээшэб? Яахадаа энэ колхоздо шанар муутайгаар ажаллаха ябадал заншал болошоо гээшэб? Нэн түрүүн колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ И. Ф. Иванов ургасын гээлтэдэ оролготой эбсэшэнхэй, «түлеэ сабшахадал, зомгооһон шэдэгдэхэ ёһотой юм» гэһэншүүгээр хэлэдэнэ. Таряа хуряалгын эхилхэһээ урда тээ орооһо гээлтэдэ оруулхагүй хэмжээнүүд абтаагүй байшоо. Ургаса хуряалгын шанарай түлөө отделениинүүдые эрхилэгшэд болон бригадирнуудта шанга эрилтэ табигданагүй.

Колхозой правлени, түрүүлэгшэ нүхэр Иванов арадай хинагшадай—бүлэгүүд болон постнуудай гэшүүдэй дохёодо анхарлагдагүй байба. Энэ колхоздо хуряалгын шанарай түлөө һанаагаа табижа байдаг эдэбхитэд олон. Иван Михайлович Колодин, Пантелеймон Герасимович Жарников, Дмитрий Петрович Жарников, Данил Иннокентьевич Жарников—эдэнэр бултадаа партийно-гүрэнэй хиналтада туһалдаг эдэбхитэд, хуряалгын үедэ гээлтэ гаргахагүй гэжэ оролдоно.

Эдэнэрэй оролдоһоной ашаар гээлтэ гаргаһан хүнүүд элирүүлэгдэжэ, олонхиниинь зэмэ амсаһан байха. Энэ колхозой хиналтын бүлэг партийна организациин хүтэлбэри доро ябажа, хуряалгын үедэ хүсэеэ зүбөөр хубаарилан табиһан байна. Тарянай бүхы тоогууд, бригадануудта, комбайнуудай бүлэгүүдтэ партийно-гүрэнэй хиналтын постнууд эмхидхэгдэнхэй.

Хуряалгын үедэ гээлтэ гаргахын хажуугаар ургасын хоролтодо ороходо бусадшье баримтанууд үзэгдэнэ. Хуряалгын техникын муугаар ашаглагдаһанай эсэстэ тарян саг соогоо хуряагдангүй, байра дээрээ һайрана. Жэшээнь, колхозой 3-дахи отделениин комбайнернууд ажалаа үглөөнэй 10—11 часта захална. Тэдэнэр полевой стандаа хоноодоггүй, гэрһээ ябадаг заншалтай.

Техническэ эдэб шалтагаанаар комбайнуудай һаатаха ушар олон. Энэл шалтагаанһаа колхозой 25 комбайнай мини 18-ниинь хүдэлөө болоно. 1-дэхи отделенидэ тарянай шэгнүүр заһагдаагүй байһаар. Энээн дээрэһээ боложо комбайнуудһаа асарагдаһан тарян, мүн бэлэдхэлэй пунктда абаашагдаха орооһоншье шэгнэгдэнэгүй.

Орооһоной гээгдэхэ энэ олон нүхэнүүдые таглаха саг ерээ. Колхозникүүдэй габьяата ажалаар ургуулагдаһан ургаса бүрин һайнаар хуряагдажа абтаха зэргэтэй.

К. ПАШИН,
партийно-гүрэнэй хиналтын областной комитедэй инспектор.

БАТА ХАНИ БАРИСААНАЙ МИТИНГ

Советскэ партийно-правительственна делегаци Прагада

ПРАГА, августын. 27. ТАСС-ай тусхай корр. **М. Никиточнин, И. Масленников** гэгшэд иигэжэ дамжуулна:

Мүнөөдэр Прагада Староместскэ талмай дээрэ чехословацско-советскэ хани барисаанай айхабтар ехэ митинг болобо.

Н. С. Хрущевой, А. Новотнын, советскэ партийно-правительственна делегациин гэшүүдэй, мүн Чехословакиин гүрэнэй ажал ябуулагшадай трибуна дээрэ гарахадань, талмай дээгүүр нэрьемэ альга ташалган болоно. Һүртэ ехээр ура хашхархадань, талмайда дүтүүр байһан үйлсэ гудамжаар сууряатан зэдэлнэ. «Советскэ Союз мандаха болтогой!», «КПСС мандаха болтогой!», «КПЧ мандаха болтогой!», «Советскэ Союзтай хэтэ мүнхэдөө барисаатай байхабди!» гээд хүнүүд юрөөл табижа, хэдэн минута соо хашхаралдана.

КПЧ-гэй Прагын горкомой нэгэдэхи секретарь А. Крчек митинг нээнэ. Тиихэдээ нүхэр Н. С. Хрущев түрүүтэй советскэ партийно-правительственна делегациин гэшүүдые үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, тэндэ суглараһан зондо халуунаар угтагдаһан нүхэр Антонин Новотныдо үгэ үгэбэ.

Н. С. Хрущев түрүүтэй советскэ партийно-правительственна делегацие А. Новотный халуунаар амаршална. Тиигээд совет айлшадай эндэ ерэлгэ Словакиин национальна восстани болоһоор 20 жэлэй ой гүйсэһэн һайндэртэй тудаба гэжэ угаа баяртайгаар тэмдэглэнэ.

Гитлеровскэ фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ ами наһаяа үгэһэн совет болон Чехословакиин сэрэгшэд, партизанууд, мүн бэшэшье хүнүүд тухай дурасхаал хэзээдэшье мартагдахагүй гэжэ А. Новотный хэлээ. Хамта дайлалдажа адхаруулһан шуһамнай Советскэ Союзтай манай арадуудай хани барисаае хэтэ мүнхэдөө бүхэлжэ, дайнай хойто тээхи үе соо хоёр ороноймнай аха дүүгэй бата холбоо барисаанай һуури тодхожо үгөө.

Манай парти хадаа үнгэрһэн 20 жэл соо орон доторхи социализмын байгуулалтада түйлаһан бүхы амжалтын түлөө хэндэ уялгатай байһанаа һайса ойлгоно, юуб гэхэдэ, бидэнэр Советскэ Союзда түшэглэжэ, В. И. Ленинэй партиин дүй дүршэл зүбөөр шудалжа, тэрэниие манай ороной эрхэ байдалда зүбөөр нэбтэрүүлжэ байгаабди. Энэ талаар хараха болоо һаа, КПСС-эй XX, XXII съезднүүд боложо, Ленинэй үзэл суртал мандуулһан һүүлэй арбан жэл манда ехэл тааруу зохид үе саг байһан юм. Эдэ съезднүүдэй гаргаһан шиидхэбэринүүдые манай коммунис парти һайшаан зүбшөөнэ.

Чехословакиин Коммунис партиин, мүн Советскэ Союзай Коммунис партиин хоорондо мүнөө сагай гол шухала асуудалнуудаар нэгэн адли һанал бодолтой, үгэеэ нэгэдэнги байнабди гээд А. Новотный тэмдэглэбэ.

Дам саашаа ЧССР-эй болон Советскэ Союзай хоорондохи аха дүүгэй хани харилсаан тухай хэлээд, тэрэмнай энээнһээ хойшо улам ургаха, бэхижэхэ байһандань лаб найданаб гэбэ.

Уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэхи байдал дурдаха зуураа, коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай зүблөө зарлаха тухай аха дүү партинуудтай зүбшэжэ үзэһэнэйнгөө һүүлээр КПСС-эй оруулһан дурадхалые КПЧ-гэй ЦК бүрин мүһэн дэмжэбэ гэжэ А. Новотный хэлээ. Манай парти хадаа дурсагдаһан болзорто өөрынгөө делегаци Москва эльгээхэ юм гэбэ.

Удаа тээнь нүхэр Н. С. Хрущев микрофоной дэргэдэ ерэбэ. Талмай дээгүүр альга ташалган нэрьен сууряатана.

Н. С. Хрущев өөрынгөө хэлэһэн үгын эхиндэ аха дүү Чехословакида айлшалан ерэхые хани ёһоной уряал хэһэнэйнь түлөө үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэбэ. Словакиин национальна восстаниин болоһоор 20 жэлэй ой гүйсэһэндэ зорюулагдаһан баярай һайндэртэ таанартай хамта байлсаха болоһондоо бидэнэр ехэ баяртайбди гэжэ Н. С. Хрущев хэлээ. Энэ хадаа фашизмда эсэргүүсэһэн манай хамтын тэмсэлдэ мартагдашагүй ушарал, энэ тэмсэлдэ нэгэдэһэнэй, манай аха дүүгэй барисаанай һайндэр болохо ушартай гэбэ.

Социализмын байгуулалтада Чехословакиин түйлаһан ехэ ехэ амжалтануудые Н. С. Хрущев тэмдэглэнэ. Чехословакиин компартиин, нүхэр Антонин Новотный түрүүтэй тэрэнэй ЦК-гай зүб политика ябуулһанай, мүн шадамар бэрхээр хүтэлһэнэй ашаар лэ эдэ илалтанууд түйлагдаа гэжэ тэрэ хэлээ.

Советскэ Союзай болон Чехословакиин хоорондохи харилсаае гүрэнүүдэй хоорондохи үнэхөөрөө адли тэгшэ эрхэтэй социалис ёһоной харилсаануудай гайхамшагта ульгэр жэшээ гээшэ гэжэ нэрлэхэдэ зохихо юм гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев саашань үргэлжэлүүлнэ.

Социалис системын бии болоод байхада, социалис гүрэнүүд гэшэ орон бүхэнэй национальна ашаг туһа болон бүрин эрхые нариинаар харалсажа, өөһэдынгөө хүсэлэл бодомжолготой зохидоор тааруулха, социалис ёһоор ажалаа хубаажа абаха дүүрэн аргатай болонхой гэжэ Н. С. Хрущев тэмдэглэнэ. Энэмнай бидэнэй ниитын экономическа хүгжэлтые түргэдхэхэ, арад бүхэнэй һуудал байдалые һайжаруулха, коммунизмда түргэнөөр ороходо барагдашагүй ехэ булагнай болохо юм.

Н. С. Хрущев өөрынгөө үгын нилээд ехэ хубиие уласхоорондын байдалда зорюулаа.

Арадуудай бэеэ даанхай түрэлдэ, добтолхо гэһэн, тэдэнэй өөһэдынгөө хуби заяагаа өөһэдөө мэдээд шиидхэхэ эрхыень хаһаха гэһэн хүнүүд эрид шанга харюу сохилгодо ороходо ушартай болоно гэжэ тэмдэглэбэ.

Н. С. Хрущев өөрынгөө хэлэһэн үгын горитой ехэ хубиие уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй байдалда зорюулаа. Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй эбэй таһарха гэһэн аашануудай урдаһаа харюу болгон бидэнэр өөһэдынгөө нэгэдэл болон нягта жагсаал бүхэлжэ, бултадаа эбтэйгээр хамта ябаха шухала байһаниие гүнзэгыгөөр ойлгожо байдагбди гэбэ.

Чехословакиин болон совет арадуудай хоорондохи хани барисаанай аша үрэнь саашадаа бүри ехэ хэшэгтэй баян болохо юм гэжэ найдаһанаа мэдүүлээд Н. С. Хрущев үгэеэ дүүргэһэн байна.

Нүхэр Антонин Новотнын, мүн нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэнүүдые угаа ехэ анхаралтайгаар шагнажа абаһан, олон дахин нэрьемэ альга ташалган үни удаан болоһон, «Советскэ Союз мандаха болтогой!», «КПСС-тэ алдар соло!», «Хрущев мандаха болтогой!», «Эб найрамдал, хани барисаан!» гэһэн юрөөлэй үгэ хүүрнүүд дуулдаба.

«Интернационал» дуулалгаар митинг дүүрээ. (ТАСС).

АРАДАЙНГАА АША ТУҺАДА

ХАМАГЫЕ ТЭДХЭҺЭН ХАРЮУТАЙ

СОВЕТСКЭ СОЮЗ дотор ажаһуугшадай энхэ байдалай хэмжээн ямаршье капиталис оронойхиһоо жэшээлэшэгүй үлүү һайн байха юм гээд манай партиин шэнэ Программа дотор онсо заагданхай. Тиихэдээ 1960 он болотор ниитын хэрэглэмжын жаса 10 дахин ехэ боложо, хүн зоной бодото олзо доходой эгээл хахадыень эзэлхэ. Энээнэй аша туһаар ажалай хүсэ абахаяа болиһон бүхы улад бүгэдөөрэн гүрэнэй тэдхэмжэдэ абтаха юм.

Дурсагдаһан хэмжээ ябуулга мүнөө үедэ түлэг бэелүүлэгдэжэ байнхай. Гүрэнэй пенси тухай 1956 ондо СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ баталагдаһан Хуули тэрээнэй бодото гэршэ болоно ха юм. Бүхы хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые пенсеэр хангаха тухай иимэ хуули ямаршье ондоо гүрэндэ үгы бшуу.

Теэд манай республика доторхи байдал абажа үзэел даа. Хэрбээ манай эндэ 1955 ондо 23730 хүн пенси абадаг һаа, харин дурсагдаһан Хуулиин ёһоор тэдэнэй яһа тоо улам олошоруулагдажа, 1963 ондо пенсионернүүдэй тоо 57147 болгогдоһон. Хэрбээ 1955 ондо 4.011 мянган түхэриг мүнгэн пенси абагшадта түлэгдэдэг һаа, 1963 ондо 19.300 мянган түхэриг үгтэһэн байха. Тиихэдээ пенси түлэлгэ табан жэлэй турша соо аяар 8 дахин дээшэлээ.

Гадна, олон хүүгэдтэй, ганса бэе 36823 эхэнүүд гүрэнэй тэдхэмжэдэ хүртэнэ. Тэдээндэ нёдондо жэлдэ 3.100 мянган түхэриг түлэгдөө һэн.

Манай республикын үндэр наһатайшуулай, инвалидуудай байшангуудта 620 хүн абтажа, тэдэнние тэдхэхын тула 400 мянган түхэриг гаргашалагдаа.

1963 оной турша соо социальна тэдхэмжын болон бусад түлбэринүүдтэ 22.800 мянган түхэриг ажалшадта үгтөө. Энэ хадаа 1962 онойхидо орходоо 1.500 мянган түхэригөөр ехэ гэшэ.

Иимэ болохолоороо манай республикын долоодохи хүн бүхэн гүрэнэй зүгһөө пенси гү, али тэдхэмжэ абадаг байна бшуу.

Бүхы хүдэлмэришэд болон алба хаагшадаймнай 28 процентнь пенсионернүүд юм. (Эндэ колхозуудай ниитын жасаһаа пенси абалга оруулагдаагүй).

1963 ондо пенси түлэлгэдэ, туһаламжа үзүүлгэдэ колхозууднай 1205 мянган түхэриг гаргашалаа.

Үнгэрһэн жэл соо мотоколяскануудые болон ондоо машинануудые инвалидуудта абажа үгэхэдөө гүрэнэй зүгһөө мүн лэ 39705 түхэриг мүнгэн түлэгдөө бэлэй.

Баһа пенсионернүүдые курорт, санаторинуудта эмшэлхэдэ хэды ехэ мүнгэ зөөри гарана гээшэб!

Энэмнай ажалай хүсэ буураһан улад тушаа парти болон гүрэнэй зүгһөө хандуулагдажа байгаа тон ехэ анхарал оролдолгын бодото гэршэ болоно ха юм.

Тэрэшэлэн «Колхозой гэшүүдэй пенси болон тэдхэмжэ тухай», «Хүн зониие сэхэ хангажа байдаг гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын, ажаһуудалай-коммунальна ажахын, худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой болон арадай ажахын бусад һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһые дээшэлүүлхэ тухай» хуулинуудые СССР-эй Верховно Соведэй һүүлшын сесси дээрэ баталан абаһан ушар мүн лэ манай ороной түүхэдэ ялярма шэнэ хуудаһа нээжэ үгөө.

Дурсагдаһан хэмжээ ябуулганууд хадаа манай орон дотор коммунис байгуулалтын асари ехэ амжалтые элирхэйлэн харуулна.

Тиихэдэ колхозниигуудта пенси түлэлгые эмхитэй зохидоор эхилхэ тухай засаг түрымнай ехэ зүблөөн дээрэ онсо хөөрэлдөөн болоо һааб даа. Теэдшье манай колхозууд һүүлэй арбан жэлэй турша соо ажахыгаа талаар нилээд бэхижэһэн, колхозниигуудта пенси түлэлгын бүхы гүрэнэй жасада мүнгэ зөөришье оруулжа шадаха аргатай болоһон байна.

Гэхэтэй хамта манай колхозууд гэшүүдтээ ондо ондоогоор, олон янзаар пенси түлэдэг. Жэшээнь, Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин «8-е марта» колхоздо 15—20 түхэриг хэмжээтэй пенси түлэгдэнэ, харин тиихэдэнь тус управлениин Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 5—8 түхэриг түхэриг хүрэтэр үгтэнэ. Энэмнай таарамжагүй байдал гээшэ ааб даа. Гэбэшье колхозник бүхэндэ тон адляар пенси түлэхэ гэгдэнэгүй. Колхоз хадаа хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгээр абаад, гүрэндөө ехээр худалдаад байгаа һаа, пенсиин жасада ехэ мүнгэ зөөри оруулха, колхозниигуудтаа бүри ехэ пенсишье түлэхэ аргатай. Зүгөөр тиихэдээ хэн колхозниигай ямарар хүдэлһэниинь хараада абтаха зэргэтэй. Жэшээнь, колхозник Ивановой һарын салин хүлһэн дунда зэргээр 120 түхэриг болоходоо, тэрээндэ үндэр наһатай болоходонь 42 түхэриг 50 мүнгэнэй хэмжээнэй пенси үгтэхэ болоно. Харин колхозник Петров һара бүридөө дунда зэргээр 40 түхэриг олоһон байба гэлэй. Тиихэдээ оройдоол 20 түхэригэй пенси тэрээндэ түлэгдэхэ. Тэрэшэлэн үбшэнэй шалтагаанаар инвалид болоошодтошье пенси үгтэхэдөө һара бүриин дунда зэргын салин хүлһэн анхаралда абтаха юм. Энээн дээрэһээ юун харагданаб гэхэдэ, салин хүлһэнэй зэргээр лэ пенси тогтоогдохо болоно бшуу.

Колхозой гэшүүдтэ пенси үгэхэ, тэдхэмжэ үзүүлхэ тухай Хуули ниитын ажал дээрэ колхозник бүхэнэй улам һайнаар хүдэлхэ эрхэ байдал олгоно, колхозой үйлэдбэриин түрүүшүүлые улам ехээр урмашуулна, лодырьнуудые урагшань татана. Теэдшье мүнөө үедэ ямараар хүдэлжэ, үбгэ наһан болоходоо хэды зэргын пенси абаха тухайдаа колхозник бүхэн тодорхойлхо аргатай болоо бшуу.

Гадна колхозой гэшүүдтэ пенси болон бусад түлбэри түлэхэ тухай Хуулиин ёһоор, 5 болон тэрээнһээ олон хүүгэдые 8 наһа хүрэтэрнь үргэһэн, хүмүүжүүлһэн эхэнэрнүүдтэ тусхай хүнгэлэлтэ байха юм. Юуб гэхэдэ, тиимэ эхэнэрнүүд 15 жэл соо хүдэлһэн байбашье, 55 наһаяа гүйсэхэдөө пенси абахань гээшэ.

Мүн колхозник эхэнэрнүүдтэ нарайлхаһаань урид, мүн нарайлһан хойнонь тусхай тэдхэмжэ үзүүлэгдэхэ. Тиихэдээ хэды жэл соо хүдэлһэниинь хараада абтахагүй.

Энэ юу гэршэлэн харуулнаб гэхэдэ, колхозой гэшүүд тушаа манай гүрэн айхабтар ехэ анхарал хандуулжа байна бшуу.

Гэхэтэй хамта пенси тогтоохо хэнэй хэды жэл соо хүдэлһэниинь заатагүй хараада абтаха байна гэжэ тэмдэглэлтэй. Тиихэдээ үсөөхэн жэл соо хүдэлһэн улад пенси абажа шадахагүй хаям. Баталагдаһан Хуулиин ёһоор, эрэшүүл 25 жэлһээ бага бэшэ болзор соо хүдэлөөд, 65 наһа гүйсөөд байбал; эхэнэрнүүд 20 жэлһээ бага бэшэ болзор соо хүдэлөөд, 60-яа гүйсэбэл пенси абаха жэшээтэй. Энэмнай колхозой ниитын ажахые хүгжөөлгэдэ эдэбхитэй шударгыгаар хабаадалсахыень хүн бүхэниие уялгална бшуу.

Теэд хүдэлһэнэй он жэлнүүдэй тоодо юун ороход гээшэб? Эндэ колхозой гэшүүн байһан, хүдэлмэришэнөөр гү, али алба хаагшаар хүдэлһэн, сэрэгэй алба хэһэн, партизанска отрядуудта ябаһан болон тусхай гурим дүрим дотор заагдаһан бусадшье он жэлнүүд орохо байна.

Мүн Хууляар тогтоогдоһон пенсиин хэмжээн хододоо нэгэл хэмжээн соогоо байхагүй, харин национальна олзо доходой, тус ушарта, колхозуудай олзоборилгын дээшэлхэтэй хамта улам ехэ боложо байха юм.

Мүнөө үедэ колхозой гэшүүдтэ пенси болон тэдхэмжэ түлэхэ тухай Хуулиин ёһоор, уридшалан бүридхэжэ үзэхэдэ, манай республика дотор 10 мянга гаран колхозниигууд пенси абаха ба тэдээндэ 2,5 миллион түхэриг мүнгэ түлэгдэхэ болоно.

Колхозниигуудые гүрэнэй зүгһөө иигэжэ тэдхэһэнэй эсэстэ тэдээнэй материальна һуудал байдал улам һайжарха, тэдээнэй ажалай эдэбхи үсхэлшье саашадаа бүри дээшэлжэ байнал.

А. МАРКОВ,
Буряадай АССР-эй социальна тэдхэмжын министр.

ХҮДӨӨГЭЙ ПАРТКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Партийна бүлэгүүд — хуряалга дээрэ

БАЯН-ГОЛ (Телефоноор абтаба). Мүнөө жэлдэ таряанай ургаса тиимэ һайн бэшэ. Тиибэ ябашье, шэнэ ургасаяа сүм хуряажа абахаар тэмсэжэ байнабди. Мүнөө хоёр мянгаад гектар тарян хадагданхай. Мянгаад гектарайнь баалнууд суглуулагдажа сохигдобо. Гурбан зуугаад гектарай горох хуряагданхай.

Манай колхозой партийна организаци таряашадай дунда зохихо хүдэлмэри ябуулдаг, ойлгууламжын хүдэлмэриие үрэ нүлөө ехэтэй, тодорхой болгохо гэжэ оролдодог гээшэ. Энэ зорилгоор хоёр ехэ тракторна бригадануудтаа партийна бүлэгүүдые байгуулаабди.

Хүнтэйдэ хүдэлдэг бригадада Пурбо Пирнанов, 2-дохи бригадада агроном Батомунко Гармаев партийна бүлэгүүдые даажа ябана. Эдэ бүлэгүүд таряашадай дунда социалис мүрысөө эмхидхэдэг, дүнгүүдыень бүридхэдэг «Дайшалхы хуудаһа», «Сахилгаа» гаргадаг юм.

Ургаса хуряалгада ябагшадай культурна эрилтые һайнаар хангаха гэжэ оролдодогбди. Колхозоймнай соёлой байшангай агитбригада таряашадта ходо айлшалжа байдаг даа. Кино, концерт харуулдаг. Автолавкашье талын маршрудаар зурылгадаг. Иигэжэ таряа хуряалгые богонихон болзор соо үнгэргэхэ хэрэгтэ соёл сурталай хүдэлмэрилэгшэд хубитаяа оруулхые оролдоно.

Вл. БАТОРОВ,
Баргажанай управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

Эрхим тракторист партида абтаба

Митрофан Дульянинов «Дзержинский» совхозой эрхим механизаторнуудай нэгэн юм. Шударгы бэрхэ энэ тракторист мүнөө силос даралга дээрэ үдэрэйнгөө даалгабари нэгэ хахад — хоёр дахин дүүргэнэ.

Һаяшаг нүхэр Дульяниновай ажабайдалайнь намтарта мартагдашагүй үдэр болобо. Түрэл совхозойнь парткомой нүүдэл заседани комбайнай агрегадай дэргэдэ үнгэржэ, Коммунис партиин гэшүүндэ кандидадаар абахые гуйһан нүхэр Дульяниновай мэдүүлгэ зүбшэн хэлсэг дэбэ. Комитедэй гэшүүд нэгэн дуугаар нүхэр Дульяниновые партиин гэшүүндэ кандидат болгон баталаа.

— Намда иимэ ехэ этигэл найдабариин үзүүлэгдээд байхада, үшөө һайнаар, улам габшагайгаар ажаллахаб,— гэжэ нүхэр Дульянинов мэдүүлээ.

Ц. ДУГАРОВ.
Мухар-Шэбэр.

АЖАХЫТНАЙ ЖЭЛ ХАХАД СОО ХҮРЭХЭ ТЭЖЭЭЛ ХЭР БЭЛЭДХЭНЭБ?

Буряадай хүдөө ажахын институдай һуралсалай ажахын хүдэлмэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэлгээр яруунынхидай үүсхэл дэмжээд, өөһэдынгөө ажахыда энэ хүдэлмэри эмхитэй һайнаар ябуулжа байна.

Мүнөө эндэ 800 гаран тонно силос дарагданхай. Зураг дээрэ: һуралсалай ажахын главна агроном В. А. Жданов, главна зоотехник Б. Ц. Цыренов гэгшэд дарагдаһан силосэй шанар шалгажа байна.

БАЯЛИГАЙМНАЙ ЭХИН ЭНДЭҺЭЭ

Ниитын адуу мал олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэдэ үбһэ тэжээл, силос дуталдажа, ехэхэн һаад хүргэдэгынь бүгэдэндэ мэдээжэ. Энэ жэлдэ манай колхозой гэшүүд КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын, ажахыгаа интенсификациин замаар хүгжөөхын түлөө тэмсэжэ, түрүүшын зарим тэды амжалта туйлаба.

Нэн түрүүн ниитынгээ адуу малда хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ зорилго табигданхай. Энээниие бэелүүлхын тула үнгэрэгшэ хабартаа тэжээлэй ургамалнуудай тарилга үргэдхэһэн, тэдэнэй баян ургаса абахын талаар ехэхэн оролдолго гаргагдаһан. Силосэй үнэтэ ургамал гэжэ тон зүбөөр тоологдодог кукуруза эрхим болзорто, һайса үтэгжүүлэгдэһэн газарта — 1660 гектарта таригдажа, ургасын хойноһоо харууһалагдаһан, тарилгын урда тээ ехэнхинь уһалагдаһан юм. Энэ хүдэлмэри суута кукурузашан Жамсо Соктоевой звенодо бүришье һайнаар хэгдэһэн. Эдэ бүгэдын ашаар колхоздомнай кукурузын баян ургаса гаранхай. Нүхэр Соктоевой звеногой ургууһан кукурузын үндэрынь 3—4 метр болоно. Петр Новокрещеных, Георгий Шиханов гэгшэдэй звенонуудай кукуруза баһал һайнаар ургаа.

Мүнөө колхознай түрүүшын 400 гектарай кукуруза хуряагаад, 5 мянга гаран тонно силос дараһан байна. Эдэ үдэрнүүдтэ эгээл һайнаар ургаһан кукурузаяа хуряажа захалаабди. Бүхыдөө 5 комбайн ажаллана. Тиигэжэ энэ жэл 16 мянган тонно силос дараха гэһэн түсэбөө гүйсэд бэелүүлхэ аргатайбди.

Манай үбһэшэдшье амжалтатайгаар ажаллана. Колхознай августын хорёодоор үбһэ сабшаха түсэбөө дүүргэһэн. Сабшалангай гурбанай нэгэ хубинь гараар унагаагдаһан байна. Мүн хээрын, полиин заха энэ жэлдэ горитой сабшагдаһан. Энээнэй ашаар 16500 центнер үбһэн һүрилэгдөөд байна. Энээн дээрэһээ харахада, байгша ондо 18 мянган центнер үбһэ абаха гэһэн зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлхэ аргатай байнабди. Үбһэ хуряалга дээрэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ колхозой олонхи бригаданууд шалгараа.

Энэ жэлдэ малай тэжээлдэ хартаабха, саахарай свёкло болон бусад үнэтэ ургамалнууд таригдаһан байха юм. Хартаабхын ургаса яһала һайн.

Байгша ондо хуряалгатаяа суг һолоомыень соможо абаха, намарай паар ехээр хахалха гэжэ оролдонобди. Һолоомоёо үбэлжэлгын эхилхэтэй адли хэрэглэжэ, гидролизно аргаар буйлуулжа захалхабди. Энэмнай баһал ехэ нэмэри тэжээл болоно.

Тиигэжэ байгша ондо адуу малаа бүдүүн, шэмэтэ тэжээлээр хүсэд хангаха байнабди.

Энэ хүдэлмэриингөө хажуугаар үнеэдээ, хонидоо үрэжүүлхэ асуудалда анхарал ехээр табигдана. Юуб гэхэдэ, хэды ехэ тэжээлтэй байгаад, малаа һубайруулаа һаа, хэрэгтэй сооль һү, мяха, нооһо абажа шадахагүй ха юм бибди.

Мүнөө жэл хонидой үрэжүүлгэ эмхитэйгээр ябуулагдана. һүүлэй мэдээгээр ороондо оруулагдаха бүхы хонидой хахадһаа олонхинь үрэжүүлэгдэнхэй. Искусственна үрэжүүлгын 7 пункт таһалгарягүй ажаллажа, бүхы хонидоо сентябриин 10 хүрэтэр үрэжүүлхэбди.

Эдэ бүгэдын ашаар ерэхэ жэлдэ малайнгаа тоо улам олошоруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэбди.

Н. ЮМСУНОВ,
Мухар-Шабарэй «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ.

Шахтернуудай һайндэрэй урда тээ

ХАМТЫН ХҮСЭН ХАБАТАЙ

Һаяхан болотор Маловска тосхондо һайн клуб үгы байһан. Өөһэдынгөө хүсөөр Культурын байшан бодхоохо гэжэ комсомолшууд шиидэһэн байгаа.

Үнгэрһэн жэлэй хабар горнягууд — комсомолшууд Николай Козулин, Анатолий Ширяев, Геннадий Скосырский, Александр Попов гэгшэд байшангай һууриин түрүүшын шулуу табиһан байгаа. Тэдэнэр ажалай һүүлээр, амаралтын үдэр Культурын байшан баридаг байба. Барилга дээрэ үдэр бүри 25—30 хүн ажалладаг һэн.

Барилганьшье дүүрэжэ, Культурын байшан бэлэн болобо.

Шахтернуудай һайндэрые эндэхи горнягууд шэнэ Культурын байшанда угтахань. Уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшад горняк Ю. Козулин, прораб А. Попов, маркшейдер Т. Кривошеева, хүдэлмэришэн Г. Ца Ю-синь болон бусад һайндэртэ ехэ концерт харуулхаяа бэлдэжэ байна.

Б. ОЛЕНИН.

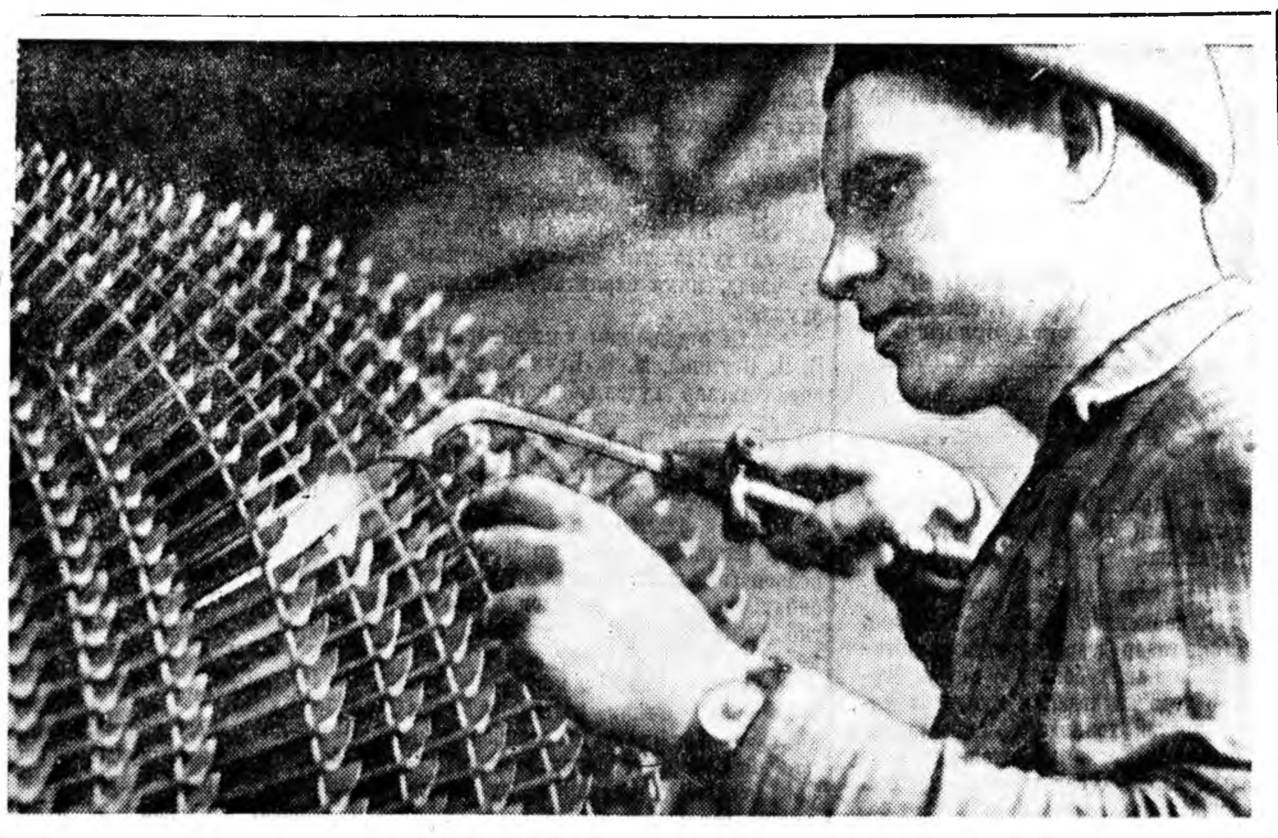
ЭДЭБХИТЭЙ ДАА УРАН ГАРТАН

Арадай ажахын һалбари бүхэниие амжалтатайгаар хүгжөөхэ хэрэгтэ түмэр замшад ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэр арга боломжоёо алируулан хэрэглэжэ, хамтын хэрэгэй аша туһада зорюулна.

Уралан нарижуулгын болон ухаалан зохёолгын хүдэлмэри түмэр замай транспортда мүн лэ шухала удха шанартай. Тиимэһээ Слюдянка станциин локомотивна депогой хүдэлмэришэд энэ ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Байгша оной эхинһээ хэдэ хэдэн дурадхалнуудые оруулжа, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн эдэбхитэдэй уралан нарижуулагшад эндэ яһала олон. Тэдэнэй дундаһаа мастер Е. К. Брисюк гэгшые нэрлэмээр. Дүй дүршэлтэй энэ нүхэр байгша оной туршада уралан нарижуулгын дүрбэн үнэтэ дурадхал оруулжа, бултыень үйлэдбэридөө нэбтэрүүлһэн юм. Слесарь С. Тиханов уралан нарижуулгын дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ талаар абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэбэ.

Мүн депогой уралан нарижуулагшад бригада болон эмхидхэгдэжэ, олон дурадхал нэбтэрүүлээ.

Мүнөө депогой коллектив пеэшэнгүүдые капитальнаар заһабарилжа байнхай. Энэ хүдэлмэриеэ богони болзор соо дүүргэхэ гэжэ мүн лэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр тэдэнэр ажаллана. **И. МОРОЗОВ.**

Улаан-Үдын ТЭЦ-эй коллектив соо Дмитрий Алексеевич Расчупкин магтаалтай. Тэрэ газоэлектросварщигаар ажалладаг, коммунис ажалай ударник. Турбогенераторай капитальнаар заһагдажа байхада турбинын халбагануудые гагнаһан байгаа.

Нүхэр Расчупкин социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна. Тэрэ үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялга абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. А. Расчупкин.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ХИМИИН ХЭРЭГЛЭМЖЭДЭ

Улаан-Үдын химлесхозой коллектив 1964 оной августын 20-до модоной шүүһэ суглуулха жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Химиин промышленностьда хэрэглэгдэхэ 282 тонно энэ шухала түүхэй эд суглуулагдаа.

Бэшүүрэй үйлэдбэриин участогай хүдэлмэришэд бултанһаа һайнаар ажаллажа, һайн амжалта туйлаба. Тэдэнэр жэлэйнгээ түсэб августын 15-да дүүргээ. Мастернууд В. Линейцев, В. Манхаев, В. Беломестных гэгшэд мүн лэ һайнаар ажаллажа, даалгабаряа үлүүлэн дүүргээ.

Химлесхозой коллектив түсэбһөө гадуур 70 тонно модоной шүүһэ суглуулха гэһэн уялга абанхай.

А. АБРАТОВ,
«Забайкаллес» комбинадай инженер.

РЕДАКЦИИН ПОЧТО ЗАДАЛХАДА

✦ Баргажанай үйлэдбэриин управлениин XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Харасун һууриндахи малшадай үргэн ехэ суглаан болоо бэлэй. **Ажалшадай ажана байдалые улам һайжаруулха тушаа парти, правительствын үмэнэһөө үзүүлэгдэжэ байһан ехэ анхарал оролдолго тухай колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Тараскин тиихэдэ дэлгэрэнгы эхидхэл хээ һэн. Удаань һаалишад И. О. Гатанова, С. Я. Цыренова, С. Сангадиева болон бусад үгэ хэлэжэ, саашадаа улам һайнаар хүдэлхэ байһан тухайдаа мэдүүлһыень мартаха аргагүй юм.**

Уланай колхозойхид хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бодотоор бэелүүлнэ. Һаалишад, жэшээнь, июль һара соо 1800 центнер һү гүрэндэ тушааха байһан аад, 1880 центнер тушааба. Тиин һүөөр бүхы жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 7 болотор гүйсүүлхэбди гэһэн уялга абаа.

Колхозой һаалишад К. Гурожапова, С. Гармаева, Н. Гатанова, С. Сангадиева гэгшэд бултанһаа түрүүлжэ ябана.

Үгэдөө хүрэхэ, уялгаяа дүүргэхэ гээшэ биднэй һэшхэлэй хэрэг гэжэ эндэхид тоолодог. Тиимэһээ зунай үедэ үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һаахын түлөө шармайн оролдоно ха юм. Эндэхид үгэдөө хүрэхэшье байха. Энээндэ ямаршье һэжэг байхагүй.

Г. БАДМАЕВ,
Баргажанай аймагай Уланай сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

* * *

✦ МУХАР-ШЭБЭР. «Эрдэм» совхозой хонишон Дондок Батуевай отарада 700 эхэ хонин, мүн эхэһээ амяарлагдаһан эдэ хурьгад тоологдодог. Энэ жэлдэ бригадын хонишод өөһэдынгөө хүсөөр 1000 центнер үбһэ, 700-гаад центнер зеленка бэлдэхэ зорилготой.

Үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хонишо һайнаар ажаллажа, үбһэнэйнгөө ехэнхи хубиие бэлдэн абаа.

— Сабшалангаа сабшажа дүүргэхэ болообди. Мүнөө жэлдэ хонид тоо бардам хүрэхэ үбһэ бэлдэн абаха байхабди,— гэжэ хонишод мэдүүлнэ.

Ц. БАДЛУЕВ.

✦ ЗЭДЭ. «Коммунизм» колхозой хонишод жэл бүриин өөһэдынгөө хүсөөр үбһэ тэжээл бэлдэн абадаг. Тэдэнэй олонхинь энэ жэлдэшье һайнаар ажаллана.

Ахалагша хонишод Лосол Иванов, Даба-Самбу Батуев, Суран Дымчиков, Гомбо-Цырен Цыренпилова гэгшэдэй отаранууд 200—200 центнер үбһэн бэлдэжэ, үбэлдөө байрануудаа сомогоо абаа. Мүнөө хонишод сабшалангаа сабшажа дүүргээд, жалга, намаг газараар үбһэ сабшажа байна.

Д. ДОРЖИЕВ.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ХҮСЭН УЛАМ БЭХИЖЭГ ЛЭ!

Н. С. ТИХОНОВ,
Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй түрүүлэгшэ

1964 он — ЭБ НАЙРАМДАЛ хамгаалха Бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй ойн жэл. Мүнөө сагай агууехэ хүдэлөөн — эб найрамдал хамгаалгын хүдэлөөн 15 жэлэй урда тээ, эб найрамдалай тала баригшадай Парижска конгресс дээрэ эхи абаһан юм. Энэ конгрессэй һанамжалан дурадхаһанай үндэһөөр, эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ национальна комитедүүд дэлхэйн бүхы оронуудта эмхидхэгдэжэ захалаа бэлэй. 1949 оной августда Эб найрамдалай тала баригшадай бүхэсоюзна нэгэдэхи конференци дээрэ Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитет байгуулагдаад, хүдэлмэришэд, элитэ ехэ эрдэмтэд, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, уран зохёолшод, соёл гэгээрэлэй ажал ябуулагшад — бүхы хүн зоной түлөөлэгшэд ороо һэн. Совет хүнүүд дайнай аюулда эсэргүү тэмсэлдэ хамаг хүсөөрөө туһа хүргэхэ, эб найрамдалай тала баригшадай нэгэдэлые улам бэхижүүлхэ гэһэн захяа өөһэдынгөө түлөөлэгшэдтэ үгэһэн юм.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо тэбхэр 15 жэл үнгэрөө. Энэ үеын эгээн ехэ зориг бадаруулма дүн гэбэл, эб найрамдалай хүсэн бэхижэһэн, бүу зэбсэгүүдые хуряалгын, амгалан тайбан байдал тогтоолгын замда бүхы хүн түрэлтэн эрид шиидэнгеэр ороһон байна. Амгалан байдалай түлөө асари шанга байлдаанда эб найрамдалай тала баригша совет хүнүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа гэжэ мэдэрхэдэ аятай.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитет энэ үе соо Советскэ Союзһаа гадна, мүн хилын саагуур тон хүндэтэй, нүлөө ехэтэй, олониитын томо эмхи болоо.

Тус комитедэй бүхы хүдэлмэринь олониитын хүсөөр бүтээгдэдэг. Энэ ажал ябуулгада шухала мүнгэ зөөри совет хүнүүдэй һайн дураараа байгуулһан жасаһаа, эб найрамдалай жасаһаа ородог. Эб найрамдал хамгаалха комитедүүд ороной бүхы республиканууд, областьнуудта эмхидхэгдээд, ажал ябуулгадаа 10 мянга гаран эдэбхитэдые элсүүлэнхэй.

Арбан табан жэлэй турша соо эб найрамдалай, арадуудай хоорондын хани барисаанай арюун һайхан хараа бодолой илан мандахын тула совет хүнүүдэй бүтээһэн юумые бултыень тооложо барахын аргагүй. Зарим гол зүйлнүүдые нэрлэһүү. Атомна бомбо хорихо Стокгольмско уряада, Агууехэ гүрэнүүдэй хоорондо эбэй хэлсээ баталха тухай арадуудай венскэ конгрессэй хандалгада эб найрамдалай тала баригша олон миллион совет хүнүүд гар табиһан байна. СССР-эй Верховно Совет эб найрамдал хамгаалха тухай хуули 13 жэлэй урда тээ баталан абаа һэн.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй ажал ябуулгын гол шэглэлынь — эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөнтэй, амгалан байдал хамгаалагша уласхоорондын, национальна бүхы эмхинүүд, бүлэгүүдтэй холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ ябадал болоно. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй, эб эстэй байхые хүсэдэг бусад организацинуудай үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн уласхоорондын бүхы уулзалгануудта эдэбхитэйгээр хабаададагбди.

Совет хүнүүд эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй ябуулгын бата нэгэдэлтэй байхын хойноһоо оролдон, угаа ехэ оролдолго хүсэлэлгэ гаргана.

Совет делегадууд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Варшавадахи сессидэ, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Президиумэй Будапештдэ болоһон заседанида, Хиросимадахи конференцидэ, мүн бусад олон хуралдаануудта эдэбхитэйгээр хабаадаһан, тиихэдээ дайнда эсэргүү бүхэдэлхэйн хүдэлөөндэ һаад хэхэ гэжэ оролдодог, эб таһалха зорилготой Пекинэй түлөөлэгшэдэй ябуулгануудые сэхэ шууд элишэлээ. Эб таһалхые хүсэдэг этэгээдүүдэй хорото ябуулганууд мүнөө сагай олониитын ехэ хүдэлөөе — эб найрамдалай хүдэлөөе һаатуулжа шадахагүй гэжэ совет хүнүүд эб найрамдалай тала баригшадай уласхоорондын бүхы суглаанууд дээрэ эрид шууд мэдүүлдэг байна.

Саашадаа хэхэ юумэ угаа ехэ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэриин ёһоор, Эб найрамдалай тала баригшадай бүхэдэлхэйн конгресс 1965 ондо болохонь. Энэ шухала хэмжээ ябуулгын бэлэдхэлдэ Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй, эб найрамдалай тала баридаг манай ороной бүхы тэмсэлшэдэй гол анхарал хандуулагдана. Эб найрамдалай тала баригша игальян тэмсэлшэдэй бэшэгтэ харюусаха зуураа нүхэр Н. С. Хрущев иигэжэ тэмдэглэһэн байна: гүрэнүүдэй хоорондын амгалан хани харилсаа хангалга — гансашье правительствануудай хэрэг бэшэ. Арадуудай үгэ шиидхэхы удха шанартай байха: эб этэ байдал хамгаалхын түлөө, амгалан ёһоор зэргэ оршон байхын түлөө, бүу зэбсэгүүдые бүгэдэ ниитээрээ, бүрин хүсэдөөр хуряахын түлөө тэмсэлэй эдэбхитэй шангаар, эрид шууд ябуулагдаа һаань, эдэ зорилгонууд дары түргэн бэелүүлэгдэхэ байна.

Эб найрамдалые бэхижүүлхэ гээшэ эб найрамдалай тала баридаг совет хүнүүдэй үсэгэлдэршье табидаг байһан, мүнөөдэршье табижа байгаа дайшалхы зорилго болоно. Энэ уряа улам шангаар дуулдажа, Газар дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал мандуулхые хүсэдэг олон миллион шэнэ хүнүүдые тэмсэлдэ уряалан зоригжуулаг лэ!

(ТАСС).

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1964 оной августын 29.

Словацка национальна восстаниин 20 жэлэй ойдо

БАЙЛДААН СООГУУР БАТАЖАҺАН ХАНИ БАРИСААН

Словакида арадай восстаниин болоһон туб газар—Банска-Быстрицын ...нхы зураг.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

Партизануудай командирнууд: Эрнест Биеллик (зүүн гарһаа) — «Яношик» гэжэ бригадын командир; Теодор Пола — Ян Жижкын нэрэмжэтэ партизанска бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

Гитлеровецүүдтэ, тэдэнэй дахуулнуудта эсэргүүсэн тэмсэгшэ партизан хүдэлөөнэй үргэн ехэ дэлисэтэй, арад ниитын восстани болон бадарха арга нүхэсэл 1944 оной зунай эхеэр Словакида бии болоһон, олон оронуудай ажалшад дэмжэһэн юм. Түбхын түрүүндэ СССР-эй зүгһөө тиимэ туһаламжа үгтөө бэлэй. Совет сэрэгшэд словак арадай шэн зоригто тэмсэлые дэмжэн, Словакиин газар дээрэ баатар габьяатайгаар тулалдаа һэн. Чехүүд болон словагуудай нэгэдэл эндэ бүри ехээр шэрээгдэн бэхижэһэн байгаа. Хамтын хэрэгэй түлөө тэмсэл эдэниие нэгэдхээ. Тэрэ тэмсэлдэнь бусад хэдэн арбаад арадуудай түлөөлэгшэд хабаадаһан түүхэтэй.

...Словаки эльгээгдэхэ партизан отрядууд Чехословакиин Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэдэй гүйлтаар Советскэ Союзда эмхидхэгдэн бэлдэгдэһэн байха. Совет партизанууд Карпатын хэсүү хада уулануудые дабажа, Зүүн Словакида ерээ һэн. Центральна Словакиин хадануудта партизан десант буулгагдаа бэлэй. Крымдэ, Украинада, Белоруссида совет партизануудтай гар гарһаа барилсан ябажа, дайсадтай дайлалдаһан чехүүд ба словагууд эдэ десантнигуудай дунда бии байгаа.

Совет болон чехословак сэрэгшэдые словак арад үнэн зүрхэнһөө амаршалан угтаа һэн. Словакиин бүхы областьнуудай нилээд олон зон партизануудай центрнүүдтэ һайн дураараа, бүхэли партийна ячейкээрээ, бүлэг бүлэгүүдээрээ, нэгэ нэгээрээшье ерэдэг байһан. Партизануудай хүдэлөөн улам үргэдэн дэлгэрээ. Карпатын шэлые дабахадаа 68 хүнтэй байһан капитан Квитинскиин отряд уданшегүй 500 хүнтэй болоһон. Чех офицер Пола гэгшын командалдаг парашютистнүүдэй бүлэгһөө түрүүшээр Ян Жижкын нэрэмжэтэ багашаг отряд эмхидхэгдээд, хожомынь эгээн хүсэтэй партизан бригадануудай нэгэн болоо һэн.

Арадай хүдэлөөнэй айхабтар ехэ дэлисэтэй болоходонь, Словакиин фашис правительство ухэтэрөө айһан юм. Энэ ушар Лондон худар зугадаһан буржуазна правительствада баһал һайгүй байшоо. Энэ «правительство» ажалшадһаа нюусаар сэрэгэй, политическэ урбалта хэхэ һанаатай байһан байгаа. Гэбэшье хэрэг ушар тэдэ буржуазна политигуудта һанагдаагүйгөөр хубилаа. Арад зон Коммунис партиин хүтэлбэреэр эмхидэн жагсаад, хото городууд ба хүдөө нютагуудаар засагай шэнэ зургаанууд тогтоогдоо һэн. Словакиин национальна совет, национальна комитедүүд Советскэ Союзтай нягта харилсаа тогтоохын түлөө нэгэн һаналтайгаар тэмсэһэн байгаа.

Советскэ правительство, Совет Армиин ахамад дээдэ командовани Чехословакиин Коммунис партиин гуйлтаар словак патриодуудта шухала туһаламжа үзүүлһэн юм. Партизануудта буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл болон бусад зүйлнүүдые үгэхэ хэрэг эмхидхэгдэһэн, агаарай десант буулгагдаһан байна. Тэдэ десантнигууд һайтар һургагдажа, түгэс зэбсэглэгдэһэн 2 мянга шахуу сэрэгшэдтэй чехословак парашютна 2 бригадаһаа бүридэнхэй байгаа. Сентябриин 5-най һүни «Гурбан дубай оршондохи» аэродром дээрэ транспортна 162 совет самолёт буулгагдаа һэн. Эрхим зэргын 22 совет машинатай усадхан һүнөөгшэдэй нэгэдэхи чехословак полк восстаниин болохо газар худар абаашагдаа бэлэй.

Карпатын хадануудта совет сэрэгүүдэй добтолһон ушар, илангаяа Украинын нэгэдэхи фронтын 38-дахи армиин Дуклинска шэлэ тээшэ дабшаһан ябадал, Словакиин национальна восстанида тон ехэ туһа хүргөө. Энэ армитай хамта Чехословакиин нэгэдэхи корпус ябалсаһан байха. Дайсанай добтолгые бута зада сохижо байһан партизанууд совет хүнүүд хаһа саг соонь хабатай туһа хүргөө һэн.

Словакиин национальна восстанида венгер, немец антифашистнууд хабаадаһан юм.

Горнонитранска партизануудай бригадатай Тельманэй нэрэмжэтэ отряд ябалсаһан. Энэ отряд коммунистнуудһаа, партийнабэшэ антифашистнуудһаа эмхидхэгдэһэн байгаа. Немец нүхэд гитлеровскэ сэрэгүүдтэй дайлалдаха үедөө нэгэнтэ бэшэ баатар габьяа гаргадаг байба. Тельманэй нэрэмжэтэ отрядай командир коммунист Вильям Мюллер Валаска Белын оршондо болоһон хэсүү шанга тулалдаан соогуур хосорһон. Югославиин, Болгариин, Бельгиин, Голландиин, Италиин, Англиин, США-гай арадуудай түлөөлэгшэд совет болон чехословак партизануудтай хамта зэбсэг барин бошожо, нацис бүлимтарагшадта эсэргүүсэн тэмсэлсээ.

Словацка национальна восстаниин үедэ патриотизм, пролетарска интернационализм бодото дээрэ бэелэн бадаржа, чех ба словак ажалшадай хоорондын бата нэгэдэлэй, хани холбооной үндэһэ һуури, Советскэ Союзай арадуудтай хани барисаанай үндэһэ һуури болоһон байна.

И. ДИЕРЕ,
чехословак журналист.
(АПН—Прагопресс).

1964 оной августын 29-дэ Чехословакиин Социалис Республикын ажалшад Словакида арадай восстани болоһоор 20 жэлэй ой гүйсэһэниие үргэнөөр тэмдэглэхэ юм. Энэ восстаниин һүүлээр тогтоһон арадай демократическа гүрэн чехүүд болон словагуудай национальна болон социальна талаараа үнэнтэ зүбөөр хүгжэхэ угаа тааруу зохид эрхэ байдал олгобо. Восстани хэгшэдтэ Советскэ Союз горитой ехэ сэрэгэй туһаламжа үзүүлһэн юм. Тэндэхи партизануудтай совет сэрэгшэд, командирнууд зэргэлжэ ябаад дайлалдаһан байгаа. Зураг дээрэ: энэ байлдаанда хабаадаһан Советскэ Союзай Герой, офицер А. С. Егоров. Саада таладань — Словакиин арадай восстаниин түрүүшын жэлэй һайндэртэ байлсаһан тэрэнэй подразделениин сэрэгшэд харагдана.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЫЕ ПРАГА АМАРШАЛНА

ПРАГА, августын 27. ТАСС-ай тусхай корр. **И. Масленников, М. Никиточкин** гэгшэд иигэжэ дамжуулна:

КПЧ-гэй Центральна Комитедэй болон ЧССР-эй правительствын уряалаар эндэ ерэһэн КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев түрүүтэй советскэ партийно-правительственна делегацие хүндэшэ прагаархин мүнөөдэр үнэн зүрхэнһөө халуунаар угтаа.

Делегациин гэшүүдые нэрлэхэдэ: КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, Узбегэй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Я. С. Насриддинова, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, Советскэ Союзай Маршал С. С. Бирюзов, Украинын КП-гэй ЦК-гай гэшүүн, УССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо С. А. Ковпак, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн, Чехословакида байгаа Советскэ Союзай элшэн сайд М. В. Зимянин гэгшэд болоно.

Эгээн ехэ һайндэрэйхидэл адляар Прага гоёор шэмэглэгдэнхэй. ЧССР-эй, мүн СССР-эй гүрэнэй тугуудаар, транспарантнууд, лозунгнуудаар шэмэглэгдэһэн энэ хотын үйлсэ гудамжада бүри үглөөгүүр эртэ хэдэ мянган ажалшад гараба. Тиихэдээ аха дүү совет арадай түлөөлэгшэдтэ өөһэдынгөө хани ёһоной, инаг дуранай гүнзэгы мэдэрэл элирхэйлхэ гэһэн байгаа.

Рузенска аэродром дээрэ Н. С. Хрущев болон делегациин гэшүүдые КПЧ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, Чехословакиин Социалис Республикын президент Антонин Новотный, правительствын түрүүлэгшэ Иозеф Ленарт, мүн ЧССР-эй бэшэшье хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшад, дипломатическа корпусой гэшүүд угтаа.

Нүхэд Антонин Новотный, Н. С. Хрущев үгэнүүдые хэлэбэ.

Аэродром дээрэһээ Прагын Кремль хүрэтэр ябаһан бүхы зам дээрэнь баясан хүхиһэн эндэхи зон хүндэтэ совет айлшадые үнэн зүрхэнһөө амаршалжа байба.

Н. С. ХРУЩЕВ А. НОВОТНЫТОЙ УУЛЗАБА

ПРАГА, августын 27. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев түрүүтэй советскэ партийно-правительственна делегаци Прага ерэһэнэйнгээ һүүлээр удангүй Прагын Кремль соо КПЧ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, республикын президент Антонин Новотнытой, мүн Чехословакиин Коммунис партиин болон правительствын бэшэшье ударидагшадтай уулзаһан байна. Н. С. Хрущев А. Новотный хоёрой хоорондо хани ёһоной, үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөн болоо.

Бенджамин Дэвисэй хуурсагай дэргэдэ венок табиба

НЬЮ-ЙОРК, августын 27. (ТАСС). США-гай коммунис партиин национальна секретарь, негрнүүдэй хүдэлөөнэй алитэ ехэ ажал ябуулагша Бенджамин Дэвисэй хуурсагай дэргэдэ ООН-дохи советскэ түлөөлэлгын ...анай советник Е. Макеев, «Правдын» корреспондент Б. Стрельников КПСС-эй ЦК-гай даалгабаряар венок табяа. Улаан болон сагаан сэсэгүүдээр гүрэгдэһэн веногой улаан лентэ дээрэ иигэжэ бэшээтэй: «Хүндэтэ нүхэр Бенджамин Дж. Дэвистэ. КПСС-эй Центральна Комитедһээ».

Гарлемэй түбтэхи хүдөөлүүлгын ...рогой багахан зал соо нүхэр Дэвисэй бэетэй хуурсаг табигдаһан байгаа. Хоёр үдэрэй турша соо энэ зал соо хэдэн олон зуун хүн орожо гараа.

ГДР-эй правительствын мэдүүлгэ

БЕРЛИН, августын 27. (ТАСС). Баруун Берлинэй бургомистр В. Брандтда ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. Абуш гэгшын эльгээһэн бэшэг, ГДР-эй правительствын мэдүүлгэ мүнөөдэр эндэ толилогдоо. Баруун Берлинэй эрхэтэдэй ГДР-эй ниислэлдэ ерэжэ, түрэлхидтөө айлшалха аргатай болгохые республикын правительствын эрмэлзэдэг байһан тухай бэшэг болон мэдүүлгэ соо дахяад гэршэлэн баталагдаа, пропускнууд тухай шэнэ хэлсээ баталха тушаа Баруун Берлинэй сенат уряалагдаһан байна.

Рождество болон шэнэ жэлдэ пропускнуудые үгэхэ тухай хэлсээнэй 1963 оной декабрьда баталагдаһанһаа хойшо Баруун Берлинэй сенадай табиһан шэнэ шэнэ эрилтэнүүдые зүбшөөхын тулада найма һара тухай саг ...хи хаягдаһан байна. Эдэ эрилтэнүүдынь зүбшэл хөөрэлдөө хэхэ, шэнэ хэлсээ баталха хэрэгтэ бэрхэшээл тохёолдуулдаг байгаа. Баруун Берлинэй ...гаархид Германиин Демократическа Республикые газаашалһан эрилтэ ...дээрэһээ Баруун Берлинэй эрхэтэдэй ГДР-эй ниислэлдэ орохо тухай асуудал шиидхэлгэдэ түбэг татана.

Пропускнууд тухай хэлсээн декабрьда баталагдаһан хэлсээнэй үнэн ...ээр баталагдажа шадаха гээд ГДР-эй правительство мэдүүлнэ. Тиихэдэ хоёр талын тэгшэ эрхэтэй байдал ябадал хүсэдөөр сахигдаха ёһотой. Декабрьда баталагдаһан хэлсээе тэрэ ...дэ Баруун Берлинэй сенат һайшааһан байгаа бшуу.

Индонезиин правительство шэнэдхэгдэбэ

ДЖАКАРТА, августын 27. ТАСС-ай корреспондент В. Матяш иигэжэ дамжуулна: Индонезиин правительствын шэнэдхэгдэһэн тухай президент Сукарно мүнөөдэр соносхоо. Министрнүүдэй шэнэ кабинедэй составта шэнэ гэшүүд оруулагдаа. Тэдэнэр гол түлэб ороной экономикын болон мүнгэн сангай асуудалнуудые эрхилхэ юм. Индонезиин компартиин түрүүлэгшын орлогшо Ньото тэдэнэй дунда бии. Ньото кабинедэй президиумэй дэргэдэхи министрээр томилогдоһон байна. Министрнүүдэй кабинедэй президиумэй гэшүүдээр урда мэтэ Субандрио, Леймена, Салех гэгшэд үлэһэн байна. Тэдэнэр урдынгаа тушаалнуудые дааһан зангаараа.

Нютагай болон гадаадын журналистнуудта зорюулагдаһан пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, президент Сукарно иигэжэ мэдүүлээ. Правительствын дотоодын болон гадаадын политикын программые бэелүүлхэ зорилгоор правительствада хубилалта оруулагдаа. Тус программа 1964 оной августын 17-до—Индонезиин Республикын соносхогдоһон үдэртэ өөрынь хэлэһэн үгэ соо найруулагданхай. Тус программын гол пунктнууд гэхэдэ, империализмда эсэргүү тэмсэл, ороной национальна аюулгүй байдалые хангалга, национальна байгуулалта болон хүн зониие эдеэ хоолоор, хубсаһа хунараар хангаха ябадал болоно гэжэ президент онсолон тэмдэглээ. Малайзида эсэргүү тэмсэл хэхэ шухала гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Президентын хэлэһэнэй ёһоор, Малайзи Индонезиин аюулгүй байдалда түбэг татана.

Правительствын шэнэ гэшүүд сентябриин 2-то республикын президентдэ тангаригаа үгэхэ юм.

„Америкын империалистнуудай үгэсэлгые зогсоохо"

БЕРЛИН. Конгын дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай, НАТО-гой бусад оронуудай зэбсэгэй хүсөөр хамааран оролсоһонтой дашарамдуулан, ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерство мэдүүлгэ толилоо. Хариин интервенцидэ эсэргүү эрид шууд буруушаалга тус мэдүүлгэ соонь хэгдэнхэй. Германиин Демократическа Республикын правительствын болон хүн зоной хүсэдөөр талархажа, дэмжэжэ байһан тухай ГДР-эй МИД Конгын арадые болон ороной национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе найдуулна гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

КОНАКРИ. Гвинейн ажалшадай национальна конференци Конгодохи болон Зүүн-Урда Азидахи байдал тухай асуудалаар мэдүүлгэ хэхэдээ, «Арадуудай эрхэ сүлөөгэй дайсан» гэһэн сэгнэлтэ Америкын империализмда үгэһэн байна. Конгын республикада (Леопольдвиль) америкынхидэй хэжэ байһан «гэмтэ ябуулгануудые», тэрэшэлэн Браззавиль ниислэлтэй Конгын республика тушаа, Бурунди тушаа тэдэнэй хэдэг «бүдүүлиг аашануудые» конференци эрид шангаар буруушаагаа. Бүхы демократическа организацинуудта, бүхы амгалан тайбан, эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудта хандаха зуураа, «Африкада эсэргүүгээр, тусхайлбал, Конгодо эсэргүүгээр Америкын империалистнуудай үгэсэлгэ зогсоохыень» тэдэнэрые конференци уряална.

АЛЖИР. «Конгын арадай хэрэгүүдтэ харин хамааралсалгын хэгдэжэ байһан баримтада Африкын оронууд хамаагүйгөөр хандажа шадахагүй. Чомбе гэгшын правительствада үгтэжэ байһан материальна, илангаяа сэрэгэй туһаламжа, оршон байдалые бүри шахардуу шанга болгожо, манай түбидэхи амгалан байдалда түбэг татажа шадаха» гээд Алжирай гадаадын хэрэгүүдэй министр Абдель Азиз Бутефлика мэдүүлээ. «Конгын асуудал Африкада хамаатай асуудал болоно. Бидэнэр урдынгаа хубилашагүй хараа бодол баримталха зуураа, тус асуудал Африка дотороо шиидхэгдэхэ ёһотой гэһэн эрилтэ табинабди» гээд Бутефлика онсолон тэмдэглээ.

ДЖАКАРТА. Конгын арадта эсэргүүгээр Америкын хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулгаһаа уламжалан, Индонезиин олониитэ угаа ехээр уур сухалаа хүрэнэ. Индонезиин эб найрамдалай тала баригшадай национальна комитедэй толилһон мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Конгодо америкынхидэй хээшэ интервенциие бидэнэр буруушаанабди, тэрэниие дары болюулха эрилтэ хэнэбди. Чомбе мэтын оронойнгоо аша туһада урбагшадта эсэргүүгээр Конгын арадай хэжэ байһан тэмсэлые Индонезиин арад хүсэдөөр дэмжэнэ.

(ТАСС).

Конгын (Браззавиль) парламентын онсо заседани

БРАЗЗАВИЛЬ, августын 27. (ТАСС). «Манай революциин дайсадые сүүдлэхын» тулада арадай трибунал байгуулхые Конгын (Браззавиль ниислэлтэй) Национальна суглаанай түрүүлэгшэ Леон Ангор уряалаа. Национальна суглаанай онсо заседани дээрэ Леон Ангор үгэ хэлээ. Тиихэдээ Конгодо (Браззавиль) эсэргүүгээр һүйдхэлтэ ябуулгануудые хэнэ гэжэ хүршэ Конгын (Леопольдвиль ниислэлтэй) правительствые тэрэ зэмэлһэн байна.

Хүршэ Конгодо (Леопольдвиль) болложо байһан ушарнуудһаа уламжалан, орон доторхи политическэ байдал зүбшэн хэлсэхын тулада Конгын (Браззавиль) Национальна суглаанай онсо заседани зарлагдаһан байгаа.

«Манай орондо эсэргүүгээр хилын саана үгэсэлгэ хэгдэнэ, энэнь манай эрхэ сүлөөдэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнхэй. Манай революциие дараха зорилготой» гээд премьер-министр Паскаль Лиссуба заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Шанга уридшалан һануулга

БРАЗЗАВИЛЬ, августын 27. (ТАСС). Конгые сүлөөлхэ национальна соведэй (НСО) хүтэлбэриин заседани үсэгэлдэр үдэшэ боложо, Конгодохи байдал тухай ТАСС-ай мэдүүлгые зүбшэн хэлсээ, Конгодохи байдалай бэрхэтэй хэсүү боложо байха үедэ эрид шууд хараа бодол баримталһанайнь түлөө Советскэ правительствада баясхалан хүргэһэн шиидхэбэри гаргаа. Сүлөөрэлгын национальна соведэй хараа бодолдо тон адли хараа бодол баримталдаг СССР-эй правительствые НСО халуунаар амаршалһан байна.

Советскэ правительствын һанамжые элирхэйлһэн ТАСС-ай мэдүүлгэ хадаа империализмда, колониализм болон шэнэ ёһоной колониализмда эсэргүүсэн, эрхэ сүлөөгэй болон бэеэ даанхай байдалай түлөө буу зэбсэг гартаа бариад тэмсэжэ байһан конголез патриодуудта һанал сэдьхэлэй ехэ дэмжэлгэ боложо үгэнэ. Энэ мэдүүлгэ хадаа США-гай болон Бельгиин империалис этэгээдүүдтэ шанга уридшалан һануулга болложо үгэнэ. Тэдэнэрэй Конгын дотоодын хэрэгүүдтэ зэбсэгэй хүсөөр элитээр хамааран оролсолго конголез арадта дай соносхоһонтой адли удхатай болоно бшуу.

Социалис оронуудаар

ГДР-эй СУДНА БҮТЭЭГШЭДЭЙ АМЖАЛТА

ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй түрүүлэгшэ Вальтер Ульбрихтын Штральзунддахи арадай верфь ошоһон сагһаань хойшо нэгэ жэл үнгэрбэ. Дэлхэйн бусад оронуудай бүтээдэг корабльнуудтай жэшэбэл, манай корабльнуудай үнэ сэнгынь 20 процентээр дээшээ байна. Республикадамнай һайн корабльнууд хэрэгтэй байхаһаа гадна, суднануудые бүтээлгээр дэлхэйн түрүү оронуудай корабльнуудтай жэшээлмээр хямда байха ёһотой гэжэ Вальтер Ульбрихт хүдэлмэришэд болон инженернүүдтэй хөөрэлдэхэдөө хэлээ һэн.

Тэрэ үедэ верфьдэ хүтэлбэрилхы олохон хүдэлмэришэд этигэмжэгүйгөөр толгойгоо һэжэрээ бэлэй. Мүнөө үедэ судна бүтээлгын промышленностиин генеральна директорээр хүдэлжэ байһан инженер Герхард Цимерманшье тэдээнэй дунда байлсаа бэлэй. Хүдэлмэришэд болон мастернууд мүрысөөнэй үедэ ехэ юумэ хэхэ аргатай, ажалай эмхидхэл һайжаруулжа, материал алмажа, мүн бусадшье олон тоото юумэнүүдые хэжэ болохо юм гэжэ Цимерман тэрэ үедэ ухаандаа оруулжа байһан юм.

Үнгэрһэн жэл соо юун хэгдээб? 1964 оной январиин 1-һээ майн 31 хүрэтэр ГДР-эй судна бүтээлгын промышленностьдахи үйлэдбэриин гаргаша 12,2 процентээр хямдарһан, тиихэдээ зарим верфьнүүд үйлэдбэриингөө гаргашые бүри ехээр хорооһон байна. Жэшээнь, Ростогдохи «Нептун верфь» 13,3 процентээр, Штральзунддахи верфь—20,3 процентээр үйлэдбэриингөө гаргаша хороогоо. Промышленностиин бүхы һалбари республикада энэ жэл 10 миллион шахуу маркын нэмэлтэ олзо оруулха юм.

Иимэ үрэ дүнгүүд хаанаһаа гэжэ туйлагдааб? Судна бүтээлгын предприятинуудай нэгэдэл электронно тооллгын машинануудые хэрэглэһэн, үйлэдбэриин гаргаша хороохо тушаа хэмжээнүүдые хараалгада судна бүтээлгын институдай 400 шахуу научна хүдэлмэрилэгшэдые, инженернүүд болон экономистнуудые хабаадуулһан байгаа.

Верфьнүүдые хүгжөөлгөөр гол шэглэлынь хэдэхэн һарын туршада тодорхойлогдоо һэн. Судна бүтээлгын промышленностиин предприятинуудай нэгэдэл шэнэ түхэлэй карабльнуудые олоор үйлэдбэрилэн гаргалгые түргэдхэхэ зорилгоор научна бүхы хүдэлмэрилэгшэдөө нэгэдүүлээ.

Судна бүтээлгын промышленностиин предприятинуудай нэгэдэл дэлхэйн судна бүтээлгын туйлалтануудые наринаар шэнжэлэн үзэһэнэй, үйлэдбэриин гаргаша тодорхойлһоной ашаар верфь бүхэндэ 1970 он хүрэтэр ажаллаха тон зүб программа зохёогоо, тэрээн соонь тодорхой болзор, хэмжээ ябуулганууд хараалагданхай.

В. ЧЕРНЫШЕВ,
ТАСС-ай корреспондент.
Берлин.

ЕХЭ ХИМИИН ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Венгриин хойто захада Казинцбарцик, Тиссаседеркени гэжэ газарнуудта химиин асари ехэ барилганууд бодхоогдоно. Эндэхи заводууд баригдажа дүүрэхэдээ, Венгриин хүдөө ажахые үтэгжүүлгэнүүдээр, промышленностиие — синтетическэ түүхэй эдээр хангадаг болохо юм. Гансахан Боршодско химическэ комбинат орон соо гаргагдадаг азотно бүхы үтэгжүүлгэнүүдэй хахадһаа ехэнхиинь мүнөө үйлэдбэрилэн гаргана.

Хоёрдохи табан жэлэй (1961—1965) 3,5 жэл соо ехэ химиин 35 предприяти, цех болон бусадшье барилганууд ашаглалгада үгтөө. 1950 онһоо 1960 он хүрэтэр химическэ промышленностиин капитальна барилганuудта жэл бүри дунда зэргээр 700 миллион форинт һомологдоһон байгаа һаа, һүүлэй хэдэн жэлэй туршада 2 миллиард шахуу форинт һомологдодог болоо. Энэ жэл химиин хүгжөөлгэдэ 5 миллиард форинт һомологдобо.

Мүнөө үедэ зохёогдожо байһан гурбадахи табан жэлэй түсэбэй ёһоор промышленностиин энэ шухала һалбари бүри түргөөр хүгжэхэ юм. Химическэ промышленностиин үйлэдбэри 2-һоо үлүү дахин дээшэлхэ байна. 1970 ондо орон дотор зургаа янзын 500.000 тонно азотно үтэгжүүлгэнүүд гаргагдадаг болохо. Энэ программа дүүргэхын тула Казинцбарцигта Боршодско химическэ комбинат, Петидэхи химическэ завод үргэдхэгдэхэ.

Гадна Сегеда городто азотно үтэгжүүлгэ гаргаха шэнэ завод бариха шиидхэбэри гаргагдаа. Искусственна үтэгжүүлгэнүүд элдүүрилэгдэдэг гектар бүридэ 50 килограмм гаргагдадаг байһанаа 150 килограмм гаргагдадаг болохо.

М. ПОПОВ,
ТАСС-ай корреспондент.
Будапешт.

Л. Джонсон президентын тушаалда кандидат болобо

АТЛАНТИК-СИТИ, августын 27. ТАСС-ай корреспондентнүүд Г. Васильев, В. Вашедченко иигэжэ дамжуулна: Болохоёо байһан һунгалтада США-гай президентын тушаалда кандидадаар ороной мүнөөнэй президент Линдон Б. Джонсониие демократическа партиин съезд дэбжүүлээ. Вице-президентын тушаалда кандидадаар Миннесота штадһаа сенатор Губерт Хэмфри дэбжүүлэгдэһэн байна.

Атлантик-Ситидэ үсэгэлдэр үдэшэ ерэһэн президент Джонсон Хэмфриин кандидатурые дэбжүүлээ.

Джонсон наһанайнгаа 32 жэлэйнь турша соо США-гай политическэ байдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Франклин Рузвельтын президент байха үедэ Америкын конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн, тиигээд сенатор, сенадтахи олонхидой ударидагша, вице-президент, эсэстэнь ороной президент болоһон байгаа бшуу. Үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь һарада президент Кеннедиин алуулһанай һүүлээр Джонсон США-гай конституциин ёһоор президентын тушаалда ороо һэн.

Вице-президентын тушаалда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Губерт Хэмфри демократическа партиин эгээн лэ либеральна ударидагшадай нэгэн гэжэ США-да тоологдодог юм. Хүдөө ажахы эрхилдэг Миннесота штадһаа сенатор, 53 наһатай Хэмфри конгресстэ олон жэлдэ байгаа, мүнөө үедэ сенадтахи демократическа олонхидой ударидагшын орлогшо юм. Хэдэ хэдэн шухала хуулиин проектнүүдые, тусхайлбал, ядерна зэбсэг туршалгые хорихо тухай договорые, гражданска эрхэ тухай хуулиие конгрессэй эсэслэн баталха хэрэгтэ тэрэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байгаа.

Берлиндэ һуудаг оло мянган хүнүүд амаралтынгаа үдэр тэндэхи үзэсхэлэн һайхан газарта ошодог юм. Тэдэнэй нэгэнь—Грюнау гэжэ нэрэтэй юм. Тэндэ онгосодо һуугаад уһан дээгүүр ябажа, «Ривьера» гэжэ уужам салуу байшан соо амаржа болохо байна. Зураг дээрэ: Грюнауда катернуудай зогсодог газар.

АДН—ТАСС-ай фото.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДА УНШАГТЫ:

Танай зан абари,
заншал ямар бэ?
Бодожо үзэгты

*

Айдар залуу наһамнай

Аадар шэнги шууяатай

*

Үхибүү хүлүүһэн һамган

*

Энеэлдэе, наадая,
шоглоё, зугаалая

„ЭДИР НАҺАН"

Хүгжэмынь К. РАДНАЕВАЙ *Үгэнь З. ГОМБОЖАБАЙН*

Дуунай эхин бурьялаад
Дуураһан дайдам шэбэнээ,
Дуугай хүүхэд гуниглан
Дуугаа татаад, уряа—гээ.

Наадан дээрээ бидэнэр
Наадахаяа ерээбди.
Ажал дээрэһээ бидэнэр
Амархаяа ерээбди.

Айдар залуу наһамнай
Аадар шэнги шууяатай,
Баатар энэ бэемнай
Хаанаш дорюун хүхюутэй.

Дуулыт, хүхнит, дуулыт даа,
Дуунай эхин маанартал.
Дуугай ябаһан инагтаа
Дуунай дээжы барнит даа.

Суурхаял даа, залуушуул,
Амжалтаараа ажалдаа,
Суута зоноо бушуулан
Дуулыт, нүхэд, магтаалдаа.

Хуушан таабари

Эб-эрээхэн
Элжэгэн жороохон.
Таб-таляахан
Ташаа сагаахан.

Дээрэһээ бууһан шэнги
Дэгнүүл дээрэ тоггоһон шэнги
Хурын уһаар угааһан шэнги
Хурса хутагаар мүлиһэн шэнги.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын үрэ жэмэстэ станцида ургуулһан алим жэмэс.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЖУРНАЛИСТЫН ТЭМДЭГЛЭЛ

„Һураһан юумэ һураар татуулхагүй..."

Хүн бүхэн амп-амяараа өөрын һурамхи болоһон дадалтай гээшэбди. Тэрэмнай һайншье, муушье байжа болохо. Зүгөөр, һурамхи болоһон зан дадалаа орхижо, ондоо болодог ушаршье бии байна ааб даа...

Тиин, хэбтээд ном уншаха, унтахаһаа урид гү, али үглөөгүүр бодоод шүдэеэ сэбэрлэхэ гэхэ мэтын дадал болоһон юумэнүүд хүн бүхэндэ бии бшуу. Энээн тушаа эмшэн доктورнууд ямар һанамжатай байһанаа хэлэнэ бэзэ.

Теэд, ниитын ажал ябуулгын талаар ажал хүдэлмэри хэхэдээ хүнэй һурамхи болоһон дадал гэжэ баһа бии байдаг. Тэрэнь һайн гү, али муу гү,—гэжэ хараад үзэхэ хэрэгтэй. Муу зан дадал байгаа юм һаа, манай ниитын хэрэгтэ тойбо татаха байна ха юм.

«Һураһан юумэ һураар татуулхагүй» гэжэ үни холоһоо хойшо хэлсэдэгэй ёһоор, хуушанай заншалаар ажалаа ябуулха гэжэ эрмэлзэхэ гээшэ тиимэ хорото муу зан дадалай нэгэнийнь болоно. Тиихэдээ шэнэ юумэнһээ өөрһөөнь айгаагүй байжа болобошье һаа, тэрэ шэнэ түрүү юумэ хэрэглэхэ ябадалтай холбогдоһон түбэг бэрхэшээлһээ айдаһаа хүрэдэг зантай байха юм. Юрэдөө энэмнай залхуу зан, барга бүдүүлиг ушар гэжэ тоологдохо зэргэтэй. Дадал болоһон урдынгаа арга оншо хэрэглээд байжа болохо һэн хойнонь, бэеэ зобооһоной хэрэг юун байхаб гэжэ бодоно гээшэ ааб даа. Тиихэдээ тэрэ шэнэ юумэн обществодо ямар туһа хүргэхэб?—гэжэ бодолгото болонгүй, минил хара амяа хараад лэ байдаг зан иимэ ха юм. Энэмнай манай ажабайдалай хүгжэлтэдэ, манай урагшаа дабшаха хэрэгтэ тойбо татаха байһан тула хоротой муу зан дадал болоно. Тиимэ зан дадал багшанаршье, инженернүүдшье, врачнуудшье, модо отологшодшье гаргажа болохо юм.

Энээнэй дашарамда, Баргажанай леспромхозой модошон Николай Васильевич Молчановтай хөөрэлдэһэн ушар һанаандамни ороодхино. Тиихэдээ гидроклин тухай хөөрэлдэһэн байгаабди. (Энэ хадаа модо отологшодо туһалдаг хүнэй орондо хэрэглэхэ зэмсэг юм. Тэрэнийе модо хюрөөдэһэн забһар руу хабшуулхадаа, отолһон модоёо дуратай тээшэнь унагаажа болохо юм). Молчанов хажуудаа туһалагшагүйгөөр ябажа, иимэ аргаар үни удаан хүдэлһэн байгаа. (Мүнөө Баргажанда А. А. Рейс гэжэ үгөө нэгэ хүн гидроклин хэрэглэдэг болоо). Николай Васильевич гидроклинийе магтажа, яһала ехэ юумэ хөөрөө һэн.

— Энэмнай һүрхэй һайн зөөрил! Гидроклин абаад хүдэлжэ ябахада, бэедэ хүнгэншье, ашагтай һайншье байдаг. Тэрэшни хүнэй һанаһан соо модо унагаажа үгэдэг. Манай бригадаһаа нэгэ хүн хороһон байбашье, урдынхиһаа ехэ юумэ хэдэг болообди. Комплексно, бүтээсэшье, мүн салин хүлһэншье нэмэжэ байнхай.

— Теэд яахадаа таанарһаа ондоо хэншье гидроклин хэрэглэдэггүй байнаб?—гээд асуубаб.

Николай Васильевич мүрөө хабшагад гүүлээд:

— Өөрөөшье гайхажа байдаг би.... Юрэдөө гайхахашье юумэн эндэ үгы ааб даа. Манай хүбүүд ехэл дурагүйгөөр электрохюрөөгөө орхижо, «Дружба» гэжэ бензохюрөөдэ ороһон юм. Тиинһэн аад, мүнөө тэрээнһээ һалахаа болинхой. Модо таллуулдаг «ТДТ-40» түсэхай тракторай ерэхэдэ мүн лэ нимэрхүү ушар гараа бэлэй. «С-80» трактор тааруу зохид гэжэ тоологдодог байба. Хүн гээшэ алишье юумэндэ дадана ха юм даа...

Молчановай гидроклин бэряад хүдэлжэ ябахыень хараһан модошод тэранийе аяшаадаг бэлэй. Тиибэшье һаа, өөһэдөө хэрэглэхэеэ зүрхэсэдэг байһан юм. Тиихэдээ энээнһээ үрэ гараха юм гү? Юрэдөө хуушаараа хүдэлөөд байхада яаха юм гэлсэдэг байгаа. Гэхэ зуура, гидроклин хэрэглэжэ ажаллахада, леспромхоздошье тэдэндэ өөһэдтэншье салин хүлһэнэй талаар ашагтай болохо байһан тухай бодожо үзөөгүй байгаа бшуу.

Шэнэ юумэнтэй ушархадаа, тэрээндэ дурагүй хүжүүнээр гү, али анхаралтай, уян нугархайгаар хандаһан дээрэһээ ехэ юумэ дулдыдаха болоно. Хуушарһан юумые орхижо, шэнэ юумэндэ ороходо гэжэ зорюута шиидэхэ гээшэмнай хүнэй габшагай шударгы, үүсхэл оролдосотой байха ябадалтай холбоотой ха юм.

Коммунизм байгуулагшын ёһо заншал дээрэһээ хараад үзэхэ болоо һаа, энэмнай угаа шухала, тон харюусалгатай хэрэг болоно. Юрэ нормоо дүүргээд, ниитын хүдэлмэри ябуулаад, гэртэхин бүлэдөө һайнаар хандаад, архидангүй байха мэтээр тэрэ ёһо заншал минин лэ дахаад байжа болохо юм. Энэмнай муу бэшэ ааб да. Теэд, тэрэнийе дүүрэн хангалтатай гэхын аргагүй. Коммунис ёһо заншалаар хүнийе гүн гүнзэгыгөөр шэнэлэн хүбилгаха хэрэгтэй. Тиихэдээ хуушарһан юумэндэ аһалдадаг һурамхи болоһон зан дадалые зайлуулха шухала.

Коммунис ажалай ударник гээшэ ямар шэнжэ шанартай байха ёһотойб гэһэн асуудал табижа, коммунис ажалай түлөө хүдэлөөн тухай «Правда Бурятии» газетын анкетэ бэшэжэ зүбшэн хэлсэлгын болоходо, коммунис ажалай ударник гээшэ шэнэ юумэндэ эдэбхитэй шударгы хандаха ёһотой гээд редакцида ороһон бэшэгүүд соо хэлэгдэһэнийнь дэмы бэшэ.

Зэдын вольфрамово-молибденовэ комбинат дээрэ Алексей Иванович Плаксин гэжэ хүнтэй танилсаһан байгааб. Тэрэ хадаа «Первомайский» руднигай главна инженер юм. Энээнтэй хөөрэлдэхэдэ, һүүлэй 2—3 жэл соо тэндэ газар тэһэлхэ системын үндэһөөрөө шэнэлэгдэһэн тухай сэдьхэлдээ баяртайгаар хөөрэһэн байгаа. Энэ шэнэ юумэнэй ашаар ажалай бүтээсын дээшэлһэнийе, рудагай үнэ сэнгэй хямдарһанийе тоо баримтануудаар гэршэлэн харуулаа бэлэй.

Алексей Иванович өөрөө эндэ яһала ехэ оролдолго хэшээл гарғаһан тухайгаа нэгэшье дурдаагүй, харин ажал хэрэгэй аша туһа тухай хөөрэжэ үгөө һэн. Тэрэ шэнэ арга оншо хэрэглэдэг болоод байхадаа, «Первомайский» рудник ажалай бүтээсэ ехэ болгохо тушаа долоон жэлэйнгээ түсэб гурбан жэлһээ заа үлүүхэн саг соо дүүргэнхэй. Энээндэ руднигай бүхы коллективэй аша габьяань ехэ юм ааб даа. Зүгөөр, Алексей Иванович гээшэ эндэ хамаг юумэ үүсхэжэ оролдожо ябаһан юм гээд хүдэлмэришэд өөһэдөө хэлээ бэлэй.

Алексей Иванович Плаксин эрдэм болбосорол ехэтэй, һайн һайхан зан дадалтай хүн. «Эрдэни элэхэ тумаа үнгэ орохо» гэжэ улад зоной сэсэнээр хэлсэдэгэй ёһоор, Алексей Иванович шэнэ юумэндэ зоримгойгоор ородог байхадаа, өөрөө улам өөдөө дэбжэжэ ябадаг.

«Һураһан юумэ һураар татуулхагүй» гэһэн оньһон үгөөр эхилжэ бэшэһэн аад, мүнөө шэнэ юумэндэ шууд шударгы ороходо, али тухай ехэ ашатай туһатай байһан тухай хэлээд дүүргэхэмнай.

В. АВРАМОВА.

БУЛЖАМУУР ТУХАЙ ҮГҮҮЛЭЛ

Түрэл Хойморойм тала. Үрдынхидээл адляар һүнийн хоригоор ябанаб. Ая гангын, арсата ой тайгын хангалтатама агаараар амисхалан ябанам.

Үргэн Хойморойм тала дээгүүр үнэһэн боро манан үшөө һажаһан зандаа. Байгаалиин эсэшэгүй дуушадта энэ мананшье, һүнийн тэбэриддэмэ харанхышье хамаагүй: ажалша хүдэр зонойм амтата нойрые манан-манан, хадатай уулатай дайдын эльгэн дээгүүр сэбэр мүнгэн дуугаа жэнгирүүлэн, агаарай арюун долгин соогуур тамаржал, тамаржал байна.

Дууһашагүй дуунай дээжые хаанаһаа абанаб тэдэнэр? Бидэнийе түрэһэн, бөөмэйлһэн, бидэнийгээ тэбэрин абаха эхэ газарһаа ха гү, али ажамидаралай агууехэ хүсэнһөө ха гү?..

Энэ манатай, харанхы һүни тэдэнэй сортоотой хүгжэм замхангүй жэнгирһээр: орой дээрэшни дуунайнгаа уянгата утаһа татан байтараа, гэнтэ урдашни бии болоод, шамайе угтан дуулаха; тиин баһа эндэ тэндэһээшни жэгүүрдээд, тархинишни эрьюулэн, ирагуу хүгжэмэйнгөө аялгада һоггоод, ухаан сэдьхэлшни сэлмэг арюун бодол түрүүлээд орхихол!

Энэ манан доро дууража байгаа орон нютаг дээрээ эдэ эсэшэгүй дуушадай дуунда үлгыдүүлэн ябахадаа, үнгэрһэн сагуудта сэдьхэлээ зобооһон, баясуулһан үдэрнүүдээ мартажархёод, хүхюун хүгжэмэй аялгада һоггон сэнгэнэм.

Үүрэйшье толон сайба. Мананшье дэгдэжэ эхилбэ.... Орон дайдамнай аймшагтай зүүдэ манаа гү?.. Мүнгэн шүрэдэл нёлбоһоор мэлмэрэн нэмжынэ. Гэбэшье, гэгээн наран мандахань ха: гэрэлтэ туяань задаржа эхилбэл.

Дууша булжуухайд амгалан үдэрөө угтан, угтан, огсом солбоноор жэгүүрдэнэд. Эхэ газарайм элдин тала дээгүүр Наранай туяан наадана, арюун хүгжэм зэдэлнэ. Наратай алтан гэрэл, булжамуурай ирагуу хүгжэм!.. Энэ хоёрһоо ондоо юуншье үгы хэбэртэй....

Гэнтэ «х-хххард!» гэһэн хахир абяан дуулдашаба. Хара турлаагай хаагалаан байгаалиин дуушадай хүгжэмтэй ниилэнгүй, гансаардангяар, жэгтэйгээр, жэхыдэһэ хүрэмөөр зэдэлэн, агаарта тунан шэнгэшэнэ.

Булжамуурай сэнгэлиг, сүлөөтэ дууе замхааха ямар хүсэн байхаб?... Алаг шаазгайн шаханааншье, хара турлаагай хаагалааншье, мяхаша элеэгэй инсагаалганшье замхаажа шадахагүй!

Тиимэһээл шамда дурланаб, тиимэһээл шамда атаархнаб, альган соо багтама агуу дууша булжамуур!

Б. ЯБЖАНОВ.

ЭХЫН СЭДЬХЭЛ

(ҮЛЬГЭРЭЙ АЯЛГААР)

Гараһаар оройдоол дүрбэн һарая гүйсэһэн хүбүүгээ тэбэриһэн эхэ харгыгаар ябана. Холын тосхондо барилга хэхэ, олзо бэдэрхэ һанаатай ошоһон эсэгынгээ хойноһоо ябаһан түлюур хоёр һэн. Тэрэ хүрэхэ гэһэн тосхонийнь үшөө хоёр үдэшын газарта байжа, оройтохо болоһон эхэ хүбүүн хоёр тала дунда, харгын захада бүдүүн нарһан доро хонохо баатай болоно. Эхэ үргэбшэеэ тайлажа, дэгэлээ дэбдижэ, аяшарһан хүбүүгээ унтуулаад, юушье һаа, хушалта болоһон бамбагар нарһанай гэшүүһэ мүшэр шэртэжэ, һууд гэбэ. Бага сага түлеэхэнии суглуулжа, уняа табиба. Илааһа батаганаан дайлаха ха юм.

Абажа ябаһан юу хээхэнһээнь үл залгад гээд, нэгэ удаа хүндөөр һанаа алдажа, амтатай нойроор унтажа хэбтэһэн хүбүүнэйнгээ хажууда ерэжэ һууба.

«Дэлхэй дээрэ эгээл энхэ нойроор иимэ үхибүүд, сэсэгүүд, шубуухайнууд лэ унтадаг гээшэ ха даа» гэжэ хүбүүнэйнгээ пүнсэгэр заахан уралнуудай нойр соогоо шомбор шомбор гэжэ хүхөө хүхэжэ хэбтэһэн шэнгеэр зүүдэлхыень хаража, уяран һуутараа эхэ өөрын мэдэрэлгүйгөөр нюдөө аняад абаба. «Үгы даа, иимэ хооһон талада унтажа болохогүй, юуншье боложо магад, үлэн шоно, нохой...»—гэжэ һанахадаа эхын зосоо заригад гэжэ, үргэһэнийнь буришье сэлмэшэхэдэл гэнэ.

Теэд холын харгыда хүндэ үргэбшэтэй ябажа аяшарһан эхэ унтахагүй гэжэ хэды оролдобошье, хүбүүнэйнгээ хажууда һуумгашаа һажашаба.

...Үбгэнийнь гэрнүүдые барижа, айхабтараар баяжашанхай, алта мүнгэн хармаан бүхэнөөрнь дүүрэн ханхинана, һаарал буурал мори, гоё һайхан хүнгэн тэргэ худалдажа абаһан инаг нүхэр Бадмань эхэ хүбүүн хоёрые ехэл хүхюутэйгөөр угтаба. Тиигээд гурбуулаа хүнгэн тэргэдэ һуугаад, нютагаа гүйлгэшэнэ. Энеэдэн, баяр жаргалһаа эхын сэдьхэл халима дүүрэн даа.

Эхэл хүн һэн хойноо эхэ. Хэды гоё зүүдэ хаража, жаргалдаа дашууржа байбашье, өөрынь ухаан диилэжэ, юумэнэй түр тар гэхэһээ залд гээд һэришэбэ. Талын дунда, ганса хүбүүнтээ һажажа һууһанаа ойлгоод, даб гэжэ хүбүүгээ тэбэрихэдээ, хооһон дэгэлээ һабардаад, бэеэ тойруулан бэдэржэ оробо. Хүбүүнэйнгээ өөрөө хүл дээрээ бодоод гүйшөөгүйень ойлгоходоо эхэ гэнтэ шангаар шашхашаба. Ойро зуура шагнаашархахадань хаана холо тэргын хахинаха абяан дуулдаад, уданшьегүй шэб һонор болошоно. Талын дунда ганса нарһанай узуурта, һанаха байха хайран үриеэ үгы хэжэрхёод, һүнийн харанхыда хоёр гараа үргөөд, нишэ тиишээ эрьелдэн яашье мүрөө оложо ядана, орилхо бархирхаяа, хашхарха хуугайлхаяа бахардашоод байһан энэ эхые харахадаа хэнэй зүрхэн хүмэрихэгүйб даа.

Үдын халуунай үнгэржэ байхада уһэ нооһоёо үрбылгэһэн, арай гэжэ хүлөө татаһан эхэ нэгэ танигдаагүй һууринда орожо ерэбэ. Айл бүхэнэй харша хорёо соогуур хараашалха, байд гээд лэ шагнаархахадань, нютагай хүн зон эрьюутэһэн эхэнэр гэжэ һанаад үүдэ үрхэеэ шэб хаажа, тэрэнийе гэртээшье оруулнагүй.

— Гэнтэ энэ эхын шэхэндэ нялха үхибүүнэй бархирха абяан дуулдажа, «хүбүүмни амидыл!»—гэжэ хашхараад, тэрэ абяан тээшэ гүйшэбэ.

Тэрэ айлай үүдые һого татахаһаа нааша эхын гэнтэ гүйжэ ороходонь, хүхөө хүхүүлжэ ядашаһан ганса эхэнэр набтар шэрээ дээрэ һууһанаа, залд гэжэ үхибүүгээ тэбэриһэн зандаа урдаһаань бодожо ерэбэ.

— Хүбүүмни... Хүбүүмни амиды ха юм... Хөөхэймни,—гээд эхын гараа тодон ерэхэдэ, мүнөөхи эхэнэр тэрэнийень хажуу тээшэнь сохижо:

— Дэмырһэн гэргэн гүш, үтэр арила эндэһээ!—гэжэ бадашаба.

— Үгы энэтнай минии хүбүүн лэ, бархирхаарнь тухайлааб, миниил хүбүүн иигэжэ бархирдаг, үнгэрһэн һүни талын дунда үгы хэжэрхёод, ухаагаа төөрихэеэ һанашоод ябаналби... Хайрлыт,—гээд эхэ бархиршаба.

— Талын дунда унтажа, хүбүүгээ шоно нохойн хүнэһэн болгоһон аад, —гээд тэрэ эхэнэр урдаашье оруулбагүй.

Энэ хоёр эхэнэрэй тоосолдохые шагнажа, үүдэндэнь сугларшаһан хүн зон мүнөөхи эхэнэрэй уйдхар гашуудалые ойлгожо, эрьюу бэшыень мэдэрхэдээ уяран байбал.

Зарим эхэнэрнүүдэй нюдэнһөө нёлбоһоншье мухарина.

Тиигэжэ байһаар нэгэ хүн шангаар хашхарба:

— Эдэ хоёрой арсалдаае Сэсэн Сагаан баабай шиидхэг лэ! Хүн зон «зүб! зүб» гэлдэн, Сэсэн Сагаан баабайда хүнийе эльгээбэ.

Саб сагаан ута һахалтай, ялалзаһан хурса нюдэтэй набтархан үбгэн нам алхалһаар орожо ерээд, хойморю дабшалан һуужа, тэрэ хоёр эхэнэрые ээлжээ ээлжээгээр асуужа оробо. Мүнөө хоёр уһа нюдэн боложо байгаад, шагнажа байһан хүнэй хэндэньшье үнэншэмөөр бэшээр харюусабад. Тиихэдэнь аргаа барагдаһан Сэсэн Сагаан баабай энэ шиидхэбэри тайлбарилха аргагүйб гэһэндэл гараа дэлгэн байтараа үүдэндэ суглараһан зондо хандажа:

— Хурса гэгшын һүхэ абаад ерэгты!—гэжэ хашхараад шала дээрэ олбог дэбдибэ.

Тэрээн дээрэ нялха үхибүүень өөдэнь харуулжа хэбтүүлээд:

— Нитэрээ энэ хүбүү буляалдаа ха даа хубаагаад абагты!—гэжэ хэлээд һүхынгөө хурсые шалгажа үзөөд, сабшахаар далайхатайнь адли:

— Болиит, хайрлыт, энэ эхэнэртэ үгыт...—гэжэ үхибүүгээ үгы хэһэн эхэ амяа хаагдан дуугараад, харанхалан алдалшаба. Харин нүгөөдэ һамганай шарайньшье хубилангүй байба ха юм.

Одоо тиихэдэнь Сэсэн Сагаан баабай һүхөө хажуу тээшэнь шэдэжэрхёод:

— Хүнэй үрийе хулгайлхаяа болихош, хара үлэгшэн шамай!—гэжэ айхабтараар сухалдан хашхараад, алдалжа унашаһан эхые дүмүүхэнээр үргэжэ бодхоогоод, үхибүүтэйнь гэртээ абаашажа хонуулба.

Хойто үглөөнийнь энэ нютагай хүн зон түсхай улаа бэлдэжэ, эхэ хүбүүн хоёрые ехэ хүндэтэйгөөр эсэгэдэнь хүрэтэр хүргэһэн юм ха.

В. ЛУБСАНОВ.

ШОГ ЁГТО

Шашаг хүйхэр

Шашаг үгэ һонин дээрээ,
Шараһан мяхан болоһон дээрээ
Шашаг хүнэй
Шааян байхада,
Хоорүү хүнэй
Хүүсэн байхада,
Хэрэгтэйшье юумые.
Хэрэгшьегүй юумые
Хэлэн байхада,
Үргэн байнал гэжэ
Үгэлэн байхада,
Дайдын зоной
Дура гутамаар
Зарим зоной

Тэнхээ алдамаар.
Батаганын шэнээн юумые
Баабгайн шэнээн болгохо,
Аляаһанай шэнээн юумые
Арсаланай шэнээн болгохо,
Хамар доро
Хахархай аман,
Яһагүй хэлэн
Ябажал байна гэн,
Шалиха, зугаалха
Шашаха, хүхихэ.
Хэлэнэй ута
Хүзүү орёодог
Хормойн ута
Хүл орёодог.
Яндан шашаг,
Яба мэдэг!
Үгөөр бэшэ,
Үнэн хэрэгээр
Шашаа һаань,
Сохом дээрэл!
Шашаг үгэ хүүрээ
Шамдуу түргэн хүряаһай.

Юрий САМОЦЫРЕНОВ.

Сагай уларил

Улаан-Үдын Гидрометобсерваториин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха, урда аймагуудаар бага зэргэ бороон орохо. Байгал шадарай нютагуудаар 16—21, бусад тээгүүр 21—26, Улаан-Үдэдэ үнилөөгүүр 10—12, үдэртөө 22—... градус дулаан байха.

Августын 30—31-нэй үдэрнүүдтэ бага зэргэ үүлэтэйшэг, зарим нютагуудаар бороон орохо. Зүүн тээһээ һулашагаар һалхилха. Хойто аймагуудаар һүнийдөө 8—13, үдэртөө 15—20, бусад нютагуудта 19—24 градус дулаан болохо.

Редактор
Ц. О. ОЧИРОВ.

МЭРГЭН АРГА

Онтохон

Урдын урда сагта, уһа мүрэнэй шалбааг байха сагта, уула хадын болдог байха сагта Хүһатын хойморто Хүсаадайн Бардатан гэжэ айл һуудаг байгаа.

Барда өөрөө наһаараа хүдэлмэри хээгүй, наймаа аралжаагаар, хүнгэн аргаар хүнэй зөөри, хүсэ хүлһэ эдижэ баяжаад, жаргахынгаа хилэ дээрэ хүндэ үбшэндэ нэрбэгдэбэ.

Холо ойрын «хүбилгаашуулые» хуу залажа, аргалуулхадань туһа болобогүй.

«Хаанашье үхэхэ мүр ганса» гэжэ, талаан туршажа мордобо. Хонон ябахадаа бэень бүри муудажа, нэгэ айлда мүр һүргөө хүрэхэдэнь, тэндэнь суглаан болоод таража байба.

«Үбшэнһөө бэрхэ юумэ үгы даа» гэлсэжэ, хүнүүд олоороо шэрэжэ, гэртэ оруулба.

— Ямар золтой олоной суглаһан газарта тушаалдабабиб. Туһалыт, ами наһыем абарыт,—гэжэ Барда гүйба.

Суглаашадай дунда нэгэ эрдэмтэй хүн бии һэн ха. Тэрэ хүнэйнь ерэжэ үзэхэдэ, тон элүүр хүн аад, түсгаар хомхой сэдьхэлтэй байһан дээрэһээ үмсэдөө ехэ зөөри суглуулхаһаа гадна, хара хотодо орохол байна гэжэ хэм гаднаар эди эдиһээр таргалжа. ооханидөө боогдошоод, мүнөө болоходо ямаршье аргада дабагдахагүй болоһон байба.

«Энээнийе тураажа шадаа һаа, эдэгэхэ һэн ха даа» гэжэ һанаад:

— Танийе юуншье туһалхаяа болёо, үхөө гээшэт. Түргэн гэртээ харигты, мяхаа зобоожо бү ябагты,—гэбэ.

Хори нэгэ хоноод үхэхэ, үрэ булэһөө, үдхэһэн зөөриһөө хахасаха гэжэ байхадаа ямараар сэдьхэл зоболтойб, ямар эдеэн хоолойдо оролтойб даа!..

Хори хоноод үнөөхи эрдэмтын ерэхэдэ Барда арһа яһан хоёр болоһон байба.

— Зай Барда, ямар байнаш даа,—гэжэ һурахадань, харюу үгэжэ шадангүй сорхирсо бархиржархиба.

— Бү гашууда, эдэгээш. Үхэхэеэ болёош. Саашадаа үнэн сэхээр ажал хээд эдижэ шадаа һаа, наһаараа үбдэхэгүйш, ута наһатай, удаан жаргалтай ябахаш,—гэһэн юм гэдэг.

Ц. БИМБАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: Нүхэр Н. С. Хрущев толгойлогшотой советскэ партийно-правительственнэ делегациин Чехословакида ошоод байһан тухай; Прагада болоһон аха дүү ёһоной хани барисаанай митингһээ тоосоон; «Хүдэлмэришэд. таряашадай зорилго нэгэ» гэһэн гаршаг доро Буряадай автоуправлениин автоажахынуудай хүдэлмэрилэгшэдэй абаһан социалис уялга; республикын колхоз, совхозуудаар таряа хуряалгын болон тэжээл бэлэдхэлэй ябаса тухай мэдээсэлнүүд. Буряад орон доторнай боложо байһан һүүлэй һонин толилогдоо.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Һуралсалай шэнэ жэлэй эхиндэ» гэһэн Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министр С. Дугаровай статья; республикын предприятинуудаар коммунис ажалай түлөө хүдэлөөнэй харалга тухай материал «Түрүү зэргэдэ ябаха эрхэ» гэһэн гаршагтайгаар үгтэбэ. Редакцида ороһон бэшэгүүд; фоторепортаж.

Гурбадахи хуудаһанда: Уласхоорондын байдал тухай мэдээсэлнүүд. ГДР-эй правительствын мэдүүлгэ.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: субботын үдэртэ зорюулагдаһан элдэб һонин. Эндэ А. Игумновагай «Һангай саарһан доро хэсүү хүндэ байна» гэһэн корреспонденци; А. Чирковой «Бэлэг» гэжэ рассказ; шог ёгто; туһатай зүбшэл гэхэ зэргэ материалнууд толилогдобо.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25—41, 38-30, информации—32-74 и переводов—34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н00205. Зак. № 712.